

Kúria

ítélete

Az ügy száma: Bhar.II.495/2021/41.
A határozat szintje: harmadfok
A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Demeter Zsuzsanna, előadó bíró
Dr. Sebe Mária, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: nyilvános ülés
Az ülés napja: 2021. október 28., 2021. december 9.
Az ügy tárgya: hűtlen kezelés büntette és más bűncselekmény
Terhelt: I. rendű
II. rendű
III. rendű
IV. rendű
V. rendű
VI. rendű
VII. rendű
VIII. rendű
Első fok: Fővárosi Törvényszék, 19.B.710/2016/118., ítélet, tárgyalás,
2019. december 13.
Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 1.Bf.100/2020/21., ítélet, tanácsülés,
2021. február 18.

Rendelkező rész

A Kúria a hűtlen kezelés büntette és más bűncselekmény miatt I. rendű vádlott és társai ellen folyamatban lévő büntetőügyben az ügyészség által bejelentett másodfellebbezést elbírálva a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.100/2020/21. számú ítéletét I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű vádlottak tekintetében megváltoztatja.

I. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki társtettesként elkövetett hűtlen kezelés büntetettében [Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont].

Ezért az I. rendű vádlottat 1 (egy) évi szabadságvesztésre és 250 (kettőszázötven) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtását 2 (kettő) évi próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén abból az I. rendű vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 4.000 (négyezer) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 1.000.000 (egymillió) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

Az I. rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

II. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki társtettesként elkövetett hűtlen kezelés büntetében [1978. évi IV. törvény 319. § (1) bekezdés, (3) bekezdés b) pont].

Ezért a II. rendű vádlottat 250 (kettőszázötven) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 4.000 (négyezer) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 1.000.000 (egymillió) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

III. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntetében [Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] és pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (1) és (5) bekezdés].

Ezért a III. rendű vádlottat halmazati büntetésül 8 (nyolc) hónapi szabadságvesztésre és 250 (kettőszázötven) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtását 1 (egy) év 6 (hat) hónapi próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata fogház.

A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén abból a III. rendű vádlott legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 (kettőezer) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 500.000 (ötszázezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

A III. rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

IV. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntetében [Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont] és pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (1) és (5) bekezdés].

Ezért a IV. rendű vádlottat halmazati büntetésül 1 (egy) évi szabadságvesztésre és 250 (kettőszázötven) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtását 2 (kettő) évi próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a IV. rendű vádlott abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 (kettőezer) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 500.000 (ötszázezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

A IV. rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

V. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntetében [Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont].

Ezért az V. rendű vádlottat 8 (nyolc) hónapi szabadságvesztésre és 200 (kettőszáz) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtását 1 (egy) év 6 (hat) hónapi próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén az V. rendű vádlott abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.000 (egyezer) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 200.000 (kettőszázezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

Az V. rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

VI. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (1) és (5) bekezdés].

Ezért a VI. rendű vádlottat 6 (hat) hónapi szabadságvesztésre és 150 (egyszázötven) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtását 1 (egy) évi próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a VI. rendű vádlott abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500 (kettőezer-ötszáz) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 375.000 (háromszázhetvenötezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

A VI. rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

VII. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (1) és (5) bekezdés].

Ezért a VII. rendű vádlottat 6 (hat) hónapi szabadságvesztésre és 150 (egyszázötven) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtását 1 (egy) évi próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a VII. rendű vádlott abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500 (kettőezer-ötszáz) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 375.000 (háromszáz-hetvenötezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

A VII. rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

VIII. rendű vádlottat bűnösnek mondja ki pénzmosás büntetében [Btk. 399. § (1) és (5) bekezdés].

Ezért a VIII. rendű vádlottat 8 (nyolc) hónapi szabadságvesztésre és 200 (kettőszáz) napi tétel pénzbüntetésre ítéli.

A szabadságvesztés végrehajtását 1 (egy) év 6 (hat) hónapi próbaidőre felfüggeszti.

A szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön.

A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a VIII. rendű vádlott abból legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra.

A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.500 (kettőezer-ötszáz) forintban állapítja meg.

Az így kiszabott 500.000 (ötszázezer) forint pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

A VIII. rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesíti.

Az eljárás során felmerült 395.719 (háromszázkilencvenötezer-hétszáztizenkilenc) forint bűnügy költségből valamennyi vádlott egyetemlegesen 178.744 (százhetvennyolcezer-hétszáznegyvennégy) forintot, IV. rendű vádlott külön 216.975 (kettőszáztizenhatezer-kilencszázhetvenöt) forintot köteles megfizetni.

IV. rendű vádlott édesanyja neve:

VI. rendű vádlott lakcíme:

Egyebekben a másodfokú ítéletet helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] I. 1. A Fővárosi Főügyészség a Pesti Központi Kerületi Bíróságra 2013. november 29. napján érkezett KÜO.33472/2010/128-I. számú vádiratában emelt vádat I. rendű, II. rendű, III. rendű vádlottakkal szemben 1 rendbeli a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő, jelentős értékre elkövetett hűtlen kezelés büntette miatt, melyet I. rendű és II. rendű vádlottak társtettesként, III. rendű vádlott bűnsegédként követett el, míg IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű vádlottakkal szemben 1-1 rendbeli a korábbi Btk. 326. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős értékre elkövetett orgazdaság büntette miatt.

[2] 2. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2016. február 26. napján meghozott végzésében megállapította, hogy az I. rendű, II. rendű, valamint III. rendű vádlottak vonatkozásában írt cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően a korábbi Btk. 310. § (3) bekezdése szerinti adócsalás büntettének; míg a IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű, valamint VIII. rendű vádlottak esetében meghatározott cselekmény a vádirati minősítéstől eltérően a korábbi Btk. 303. § (2) bekezdés a) pontja szerinti pénzmosás büntettének is minősülhet, ezért megállapította hatáskörének hiányát, és az ügyet áttette a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező Fővárosi Törvényszékhez.

[3] Az ügyészség a végindítványában a cselekmények minősítését akként módosította, hogy az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlottak cselekménye a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntettének minősül, melyet az I. rendű és a II. rendű vádlottak, mint társtettesek, a III. rendű vádlott, mint bűnsegéd követte el. Egyebekben a vádiratban foglaltakat változatlanul fenntartotta.

[4] 3. A Fővárosi Törvényszék a 2019. december 13. napján kihirdetett 19.B.710/2016/118. számú ítéletével bűnösnek mondta ki

- I. rendű vádlottat társtettesként elkövetett a Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont szerint minősülő hűtlen kezelés büntettében,
- II. rendű vádlottat társtettesként elkövetett a Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont szerint minősülő hűtlen kezelés büntettében,
- III. rendű vádlottat a Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont szerint minősülő bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettében és a Btk. 399. § (3) bekezdés b) pont szerint minősülő pénzmosás büntettében,

- IV. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett a Btk. 376. § (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont szerint minősülő hűtlen kezelés büntetében és a Btk. 399. § (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő pénzmosás büntetében,
- V. rendű vádlottat a Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (4) bekezdés a) pont szerint minősülő gazdaság büntetében,
- VI. rendű vádlottat a Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (4) bekezdés a) pont szerint minősülő gazdaság büntetében,
- VII. rendű vádlottat a Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont (4) bekezdés a) pont szerint minősülő gazdaság büntetében, és
- VIII. rendű vádlottat a Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (4) bekezdés a) pont szerint minősülő gazdaság büntetében.

[5] A terhükre megállapított bűncselekmények miatt a bíróság

- az I. rendű vádlottat 1 év 2 hónap – végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett – fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre,
- a II. rendű vádlottat 10 hónap – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre,
- a III. rendű vádlottat halmazati büntetésül 10 hónap – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – fogház végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 250 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre,
- a IV. rendű vádlottat halmazati büntetésül 1 év 2 hónap – végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett – fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre és 250 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, összesen 500.000 forint pénzbüntetésre,
- az V. rendű vádlottat 10 hónap – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 250 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 200.000 forint pénzbüntetésre,
- a VI. rendű vádlottat 6 hónap – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 150 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint, összesen 375.000 forint pénzbüntetésre,
- a VII. rendű vádlottat 6 hónap – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre és 150 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint, összesen 375.000 forint pénzbüntetésre,
- a VIII. rendű vádlottat 10 hónap – végrehajtásában 2 évi próbaidőre felfüggesztett – fogház fokozatban végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte.

[6] A kiszabott szabadságvesztés végrehajtását az I. és a IV. rendű vádlott esetében 3-3 évi, a II., III., V., VI., VII. és VIII. rendű vádlottak esetében pedig 2-2 évi próbaidőre felfüggesztette; azok végrehajtási fokozatát fogházban határozta meg és akként rendelkezett, hogy a vádlottak a szabadságvesztésekből – azok végrehajtásának elrendelése esetén – legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsáthatók feltételes szabadságra. Egyúttal valamennyi vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

[7] Az elsőfokú bíróság rendelkezett a III., IV. V., VI. és VII. rendű vádlottak esetében a pénzbüntetés meg nem fizetése esetére annak szabadságvesztésre való átváltoztatásáról, az eljárás során lefoglalt iratanyagnak az iratok közötti kezeléséről és a bűnügyi költség viseléséről.

[8] 4. A kihirdetett elsőfokú ítélettel szemben az ügyészség I. rendű, II. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű, VIII. rendű vádlott terhére anyagi jogszabálysértés okán, I. rendű és II. rendű vádlott esetében a kiszabott szabadságvesztés büntetés, valamint annak

próbaideje tartamának felemelése, a kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatának börtön fokozatban történő megállapítása, pénzbüntetés kiszabása, és az előzetes mentesítés mellőzése érdekében, míg IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű vádlottak esetében a kiszabott szabadságvesztés büntetés, valamint annak próbaideje tartamának emelése, a kiszabott szabadságvesztés végrehajtási fokozatának börtön fokozatban történő megállapítása, és az előzetes mentesítés mellőzése érdekében jelentett be fellebbezést.

[9] Az I. rendű, a II. rendű, a IV. rendű, a VI. rendű és a VIII. rendű vádlottak védői az ítélet kihirdetésekor a tárgyaláson felmentés végett, V. rendű vádlott védője írásban felmentés, a VII. rendű vádlott és védője írásban felmentés, illetve a kiszabott büntetés enyhítése céljából jelentettek be fellebbezést.

[10] Az elsőfokú bíróság ítéletét a kihirdetését követően III. rendű vádlott és védője tudomásul vette. A törvényszék ítélete III. rendű vádlott vonatkozásában 2019. december 17. napján jogerőre emelkedett.

[11] 5. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla a 2021. február 18-án tartott tanácsülésen meghozott 1.Bf.100/2020/21. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezéssel érintett vádlottakkal szemben megváltoztatta: I. rendű és II. rendű vádlottat az ellene a Btk. 376. § (1) bekezdés és (4) bekezdés a) pont szerint minősülő társtettesként elkövetett hűtlen kezelés büntette, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű vádlottat az ellenük a korábbi Btk. 326. § (1) bekezdés és (4) bekezdés a) pont szerint minősülő orgazdaság büntette miatt emelt vád alól felmentette.

[12] III. rendű vádlottal szemben a Fővárosi Ítéltábla ítéletében a Fővárosi Törvényszék 19.B.710/2016/118. számú határozatának jogerejét felbontotta, az elsőfokú ítéletet megváltoztatta: III. rendű vádlottat az ellene a bűnsegédként elkövetett a Btk. 376. § (1) bekezdés és (4) bekezdés a) pont szerint minősülő hűtlen kezelés büntette miatt emelt vád alól és az ítéletben terhére rótt, a váddal nem érintett, a Btk. 399. § (3) bekezdés b) pont szerint minősülő pénzmosás büntette miatt felmentette. Az eljárás során felmerült bűnügyi költséget az államra terhelte, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[13] II. 1. A másodfokú bíróság ítélete ellen a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jelentett be fellebbezést valamennyi vádlott terhére felmentésük okán, bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása érdekében.

[14] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.2734/2013/26. számú átiratában a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezését – annak indokaival egyetértve – változatlanul fenntartotta.

[15] A felülbírálat terjedelmét érintően előadta, hogy a bejelentett ügyészi fellebbezésre figyelemmel a felülbírálat terjedelme teljeskörű, az eljárási szabálysértések vizsgálata körében pedig arra az álláspontra helyezkedett, hogy az első- és a másodfokú bíróság az eljárási szabályok megtartásával, hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nélkül folytatta le az eljárást.

[16] A másodfokú bíróság által megállapított tényállás tekintetében úgy nyilatkozott, hogy az részben megalapozatlan, mivel a másodfokú bíróság a megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett, azonban a megalapozatlanság a ténybeli következtetések helyesbítésével, valamint a tényállás szükségtelen kiegészítéseinek és helyesbítéseinek mellőzésével, így az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással egyező tartalmú megállapításokkal kiküszöbölhető, amely a másodfokú bíróság tényállásbeli módosításának eljárásjogi szempontból történő felülbírálatát és a másodfokú eljárásban vétett törvénysértés orvoslását, nem pedig eltérő tényállás megállapítását jelenti.

[17] A tényállással összefüggésben utalt arra, hogy a másodfokú bíróság részben hiányosan állapította meg a tényállásban, hogy az I. rendű és a II. rendű vádlottak értékhár

nélkül írhattak alá, mivel nem rögzítette, hogy a terheltek vezérigazgató-helyettesként együttes képviseleti joggal rendelkeztek, így a társaság írásbeli képviseletére önállóan nem, hanem csak egy másik cégjegyzésre jogosult aláírásával együtt voltak jogosultak. Ugyancsak hiányosan és részben tévesen került az is megállapításra, hogy a II. rendű vádlott aláírása csak azt igazolta, miszerint a szerződéses összeg belefér az adott költségvetésbe, illetve az, hogy a II. rendű vádlottnak szerződés-ellenőrzési szerepe nem volt, miután helyesen, a II. rendű vádlott aláírása a cég 1 képviselte törvényességéhez elengedhetetlen volt, melynek a másodfokú bíróság által rögzített korlátja nem volt.

[18] A másodfokú bíróság a tényállásban hibásan rögzítette azt is, hogy a szerződés dátumánál a II. rendű vádlott nem észlelte az eltérő, lényegesen korábbi időpontot, illetve tévesen került sor annak törlésére, hogy a cég 1 működése szempontjából szükségtelen, fiktív kutatási szerződéseket kötöttek. Téves a kutatási szerződések visszadátumozott és fiktív meghatározásának törlése és az előkészítés dátumának 2009. őszére pontosítása, amelyre tényadatok nem állnak rendelkezésre. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság helytelenül mellőzte a tényállásból, hogy a visszadátumozott, fiktív szerződéseket aláíró I. rendű és II. rendű vádlottak már a tanulmányokkal kapcsolatos szerződések és megállapodások megkötésekor tudták, hogy a tanulmányok határidőben történő átadására nem fog sor kerülni, az egyesület részéről a teljesítés nem lesz valós, a tanulmányok semmilyen formában nem lesznek hasznosíthatóak, felhasználhatóak a cég 1 számára. Ezeknek megfelelően pedig az elsőfokú bíróság végkövetkeztetéseinek törlésére is tévesen került sor. A téves ténymegállapításokra a Fővárosi Ítéltáblának a helytelen ténybeli következtetése vezetett, amely a tényállást ezáltal részben megalapozatlanná tette, s melyre így a harmadfokú bíróság ítéletét nem alapíthatja, ezért a tényállásnak a helyesbítése szükséges.

[19] Kifejtette, hogy álláspontja szerint tévedett a Fővárosi Ítéltábla, amikor megállapította, hogy a cég 1 és a ... egyesület között megkötött szerződések nem voltak fiktívek. A másodfokú bíróság is rögzítette, hogy az I. rendű vádlott az innovációs járulékként befizetett 20 millió forintos keret terhére kívánta a ... szövetség pénzügyi támogatásban részesíteni. Mivel az innovációs járulék sporttámogatásra nem volt fordítható, az I. rendű vádlott szándéka jogtalan volt, erre tekintettel jogszerű ügyletet nem is köthetett és a szerződések valójában a rejtett szándék szerinti mögöttes jogügylet leplezésére szolgáló megoldások voltak. Utalt arra, hogy jogszabály megkerülésére irányul a szerződés, ha a felek látszólag jogszabályszerű szerződést kötnek, de a kötelelem valójában az alkalmazott jog társadalmi rendeltetésével ellentétes célra irányul, mivel az a felek által közösen szem előtt tartott, eltitkolt cél megvalósításának eszköze. Ilyen esetben a felek színlegesen, csak látszólag tesznek eleget a jogszabályi követelményeknek.

[20] Hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 207. § (6) bekezdésére, mely szerint a színlelt szerződés semmis, hiszen a színlelt szerződési szándék a szerződő félnél akarathibát eredményez, ez pedig a szerződés érvényes létrejöttének akadálya. Kijelentette, hogy az I. rendű vádlott ügyleti szándéka nem volt valós, innovációt tartalmazó tanulmányokat valójában nem várt, hiszen ilyenek elkészítésére december 22. és 30. napja közötti időben lehetőség sem lett volna, és az cég 1 illetékes szervezeti egységeit sem keresték meg adatkérés végett, melyről kapcsolattartóként az I. rendű vádlottnak is tudnia kellett.

[21] A kapott anyagok – melyeket maga az I. rendű vádlott is „kutatási anyagnak látszó tárgynak” nevezett – a másodfokú bíróság ítéletében foglaltaktól eltérően megfelelő tartalmúnak sem ítélték, mivel azok mindössze tényleges hozzáadott értéket nem tartalmazó, összeollózott és plagizált anyagok voltak, melyek felhasználására nem is került sor.

[22] A Legfőbb Ügyészség álláspontja szerint a szerződések fiktív voltára lehet következtetést vonni abból a tényből, hogy az ... egyesület a kapott 20 millió forintból 15 millió forintot szinte azonnal – 3 nap múltán – a tanulmányokkal való összefüggés nélkül tovább utalt a IV. rendű vádlott által képviselt gazdasági társaságnak, mely összeg jelentős része egy fiktív szerződésláncon keresztül eljutott a ... szövetséghez.

[23] A Legfőbb Ügyészség kifejtette, hogy az érvénytelenség általános jogkövetkezménye, miszerint az ilyen ügyletre jogot alapítani nem lehet, az adótörvények alkalmazásában pedig nem minősül rendeltetésszerű joggyakorlásnak az olyan szerződés, amelynek célja az adótörvényben foglaltak megkerülése. Mindezek alapján pedig, mivel a kutatási szerződések megkötésének tényleges célja a ... szövetség pénzügyi támogatása, azaz a cég 1 által befizetendő innovációs járulék összegének a megrendelt kutatás-fejlesztési tevékenység költsége címén történő csökkenthetőségére vonatkozó rendelkezés kijátszása volt, az is megállapítható, hogy mindez az adótörvények alkalmazásában nem minősülhetett rendeltetésszerű joggyakorlásnak, így az innovációs járulék a kutatási szerződések pénzügyi fedezetétül nem szolgálhatott.

[24] Kifejtette a Legfőbb Ügyészség, hogy álláspontja szerint tévedett a másodfokú bíróság akkor is, amikor az innovációs járulék költségvetésbe történő befizetése helyett nyújtott burkolt sporttámogatás alapján kizárta a hűtlen kezelés büntetnének megállapíthatóságát. Nem vette figyelembe azt a körülményt, hogy a fiktív kutatási szerződések alapján a cég 1 a kifizetést teljesítette, így a vagyoni hátrány megtörtént az átutalás pillanatában, amelynek csak elvi megtérülési lehetősége volt az innovációs járuléknak a szerződéses összegekkel történő csökkentésével, melyre ténylegesen már nem is került sor. Hangsúlyozta a Legfőbb Ügyészség, hogy a cselekményt nem az állami költségvetésbe befizetendő járulékra követték el, hanem az összeget a társaság vagyonából fizették ki, így a vagyoni hátrány a cégnél jelentkezett, melynek csupán az utólagos megtérülési lehetősége állt fenn, vagyis a vagyoni hátrány hiányának megállapítása nyilvánvalóan téves. A jelen ügy körülményei között a vagyon elleni bűncselekmény és a költségvetést károsító bűncselekmény valóságos anyagi halmazata lenne megállapítható, így a másodfokú bíróság tévedett, amikor kizárta a hűtlen kezelés megvalósulásának lehetőségét.

[25] Az I. rendű vádlott idegen vagyon kezelésével megbízott személyként a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 30. § (2) bekezdésében és a munkaszerződésében foglalt kötelezettségei megszegésével visszadátumozott, fiktív és szükségtelen szerződéseket kötött az ... egyesület, melynek következtében az cég 1-et 20 millió forintos vagyoni hátrány érte, ezért a cselekménye jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés megállapítására alkalmas.

[26] A II. rendű vádlott felmentése tekintetében előadta, hogy a másodfokú bíróság elmulasztotta értékelni azt a körülményt, miszerint a II. rendű vádlottnak a szerződés jogszerűtlen voltával – a szerződés aláírásának időpontjára tekintettel – még abban az esetben is tudatában kellett lennie, ha az egyértelmű visszadátumozást nem vette volna észre. Utalt rá, hogy a jelen ügyben mind az I. rendű, mind a II. rendű vádlott együttes képviseleti joggal rendelkezett, ezért a II. rendű vádlott aláírására nem csupán a pénzügyi fedezet igazolása miatt volt szükség, hanem a cég törvényes képviselte miatt, így a felelőssége – és a büntetőjogi felelőssége is – nem korlátozható a pénzügyi teljesítőképesség meglétére.

[27] Hivatkozott az elkövetéskor hatályos Gt. 30. § (2) bekezdésére azzal, mely szerint a 20 millió forint kifizetését eredményező szerződéseknek a II. rendű vádlott által elismert módon, az elolvasásuk nélküli aláírása az elvárható gondosság követelményének abban az esetben sem felel meg, ha az alárendelt szervezeti egységek vezetői azokat szignójukkal ellátták, így a II. rendű vádlott köteleességszegő magatartásának hiányára alappal következtetni nem lehet. Miután a jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette a

II. rendű vádlott terhére is megállapítható, a cselekményt az I. rendű vádlottal, mint társtettesek követték el.

[28] A Legfőbb Ügyészség a IV. rendű vádlott tekintetében kifejtette, hogy tévedett a másodfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a vádon, és nincs ténybeli alapja annak, hogy a IV. rendű vádlott vagyon elleni bűncselekményhez nyújtott bűnsegédi magatartást. Utalt arra, hogy amellet, hogy az elsőfokú bíróság a vádirattal egyezően állapította meg azokat a magatartásokat, amelyek a IV. rendű vádlott közreműködését megalapozzák, a másodfokú bíróság mindössze annyi megállapítást tett, miszerint a IV. rendű vádlott és a II. rendű vádlott egymással soha nem is találkozott, figyelmen kívül hagyva, hogy a társtettséghez kapcsolódó bűnsegélynél a bűnsegédi magatartásnak elengedő egy tettestárshoz kapcsolódnia, nem szükséges valamennyi társtettes elkövetési magatartását előmozdítania.

[29] A III-VIII. rendű vádlottak bűnkapcsolati magatartása körében a Legfőbb Ügyészség arra utalt, hogy a III-VIII. rendű vádlottak fiktív szerződési láncolat kialakításával, illetve az abban való részvétellel haszonszerzési céllal működtek közre a cég 1 sérelmére elkövetett hűtlen kezelés bűncselekményből származó összeg megszerzésében, ezért cselekményük – figyelemmel a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő enyhébb büntető törvénykönyvre – pénzmosás büntettének minősül.

[30] A büntetés kiszabása körében utalt arra, hogy enyhítő körülményként értékelhető a jelentős időmúlás, valamint a III. rendű vádlott idős kora és igazolt betegségei, továbbá a vádlottak büntetlen előélete és az okozott kár kis mértékű megtérülése, valamint a III. rendű és IV. rendű vádlottak esetében azt, hogy a vagyon elleni bűncselekményt bűnsegédként követték el. Ezzel szemben súlyosító körülményként kell értékelni, hogy a bűncselekményeket vezető beosztásuk felhasználásával követték el, valamint I. rendű, IV. rendű és VIII. rendű vádlottak esetén a bűncselekmény elkövetésében betöltött kezdeményező, vezető szerepüket.

[31] Indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezésének adjon helyt, a Fővárosi Ítéletábla ítéletét változtassa meg akként, hogy:

- I. rendű vádlottat és II. rendű vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő, társtettesként elkövetett, jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntetében, és ezért ítélje őket börtön fozozatú, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre, továbbá pénzbüntetésre, valamint gazdasági társaság vezető tisztviselője foglalkozástól eltiltás büntetésre, és állapítsa meg, hogy a vádlottak szabadságvesztésük végrehajtásának elrendelése esetén a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatóak feltételes szabadságra;

- III. rendű vádlottat és IV. rendű vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett, jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntetében, illetve a Btk. 399. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés szerint minősülő jelentős mértéket meg nem haladó értékre elkövetett pénzmosás büntetében és ezért ítélje őket halmazati büntetésül börtön fozozatú, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre, továbbá pénzbüntetésre és állapítsa meg, hogy a vádlottak szabadságvesztésük végrehajtásának elrendelése esetén a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatóak feltételes szabadságra;

- V. rendű vádlottat, VI. rendű vádlottat, VII. rendű vádlottat és VIII. rendű vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk. 399. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés szerint minősülő jelentős mértéket meg nem haladó értékre elkövetett pénzmosás büntetében és ezért ítélje őket börtön

fokozatú, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre, továbbá pénzbüntetésre és állapítsa meg, hogy a vádlottak szabadságvesztésük végrehajtásának elrendelése esetén a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatóak feltételes szabadságra;

- IV. rendű vádlottat és VII. rendű vádlottat ítélje továbbá gazdasági társaság vezető tisztviselője foglalkozástól eltiltás büntetésre is.

- A bünygyi költség tekintetében kötelezze valamennyi vádlottat 178.744 forint egyetemleges megfizetésére, míg 216.975 forint bünygyi költség tekintetében állapítsa meg, hogy azt IV. rendű vádlott viseli.

[32] 3. A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség fellebbezésére és a Legfőbb Ügyészség átiratára az I. rendű, a II. rendű, a IV. rendű, az V. rendű, a VI. rendű és a VIII. rendű vádlottak védői írásbeli észrevételt tettek.

[33] 3.1. Az I. rendű vádlott védője írásbeli észrevételében a bejelentett fellebbezés elutasítását és a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[34] Indokolása szerint a fellebbezés megalapozatlan, az ügyészség másodfokú bíróság által megállapított tényállást támadó megállapításai a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenységét érintik, így azok a harmadfokú eljárásban nem foghatnak helyt.

[35] Az I. rendű vádlott védője utalt rá, hogy az ügyészi érvelést alapul véve a jelen ügyben az történt, hogy a fiktív számla befogadója és a számla összegének kifizetője a számla összegének kifizetésekor befejezett hűtlen kezelést követ el, a költségvetési csalás elkövetési magatartását pedig az elkövető akkor tanúsítja, amikor a fiktív ügyletet utóbb az adóhatóságnak bevallásában szerepelteti, majd utóbbi bűncselekmény a befizetési kötelezettség jóváírásra kerülésével válik befejezetté.

[36] A jogalkalmazás számára teljességgel ismeretlen, hogy ilyen esetben a tettes terhére hűtlen kezelés és költségvetési csalás halmazatban megállapításra kerüljön, ugyanis minden olyan magatartást, amelynek célja adójogszabály megsértése, az adójogviszonyok keretén belül és ha bűncselekményt valósít meg, az adójogviszonyokat sértő cselekményként az adójogi kereteken belül, ha pedig az a költségvetés bevételeihez fűződő társadalmi érdeket veszélyeztet, akkor a költségvetést sértő bűncselekmények körén belül kell megítélni.

[37] A védő azt is kifejtette, hogy a motívum körében értékelhető az ügyésznek a jogszabály megkerülésével kötött szerződés semmisségével kapcsolatos érvelése, továbbá megalapozatlannak tartotta az ügyésznek a cég 1 és az ... egyesület közötti szerződések „fiktivitása” kapcsán elfoglalt álláspontját. Ebben a körben kifejtette, miszerint annak megítélésében, hogy egy szerződés „fiktív” vagy nem „fiktív”, a szerződő felek szerződéskötéskori akarata irányadó, márpedig a másodfokú bíróság helyesen foglalt állást abban is, hogy alappal nem cáfolható az sem, hogy az I. rendű vádlott tanulmányok beszerzése iránti szándéka valós volt.

[38] A hűtlen kezelés és a költségvetési csalás törvényi tényállásainak elemzése körében rámutatott, hogy közös tényállási elemük a vagyoni hátrány, amely esetében a különbség csak a veszélyeztetett vagyonban van, és ez a tényállási elem az, amelyen keresztül a két bűncselekmény valóságos halmazata kizárható. Az elhatárolás szempontjából annak van jelentősége, hogy az elkövető szándéka mire irányult: a költségvetésben vagy a kezelt vagyonban bekövetkező hátrányra. A jelen ügyben az ügyészi érvelés, amely ebben a körben már nem vitatja a vád hiányosságát, nem cáfolja azt, hogy az elkövető célja az volt, miszerint az általa kezelt vagyon költségvetésbe befizetendő részét – az ügyész álláspontja szerint – a fiktív szerződések megkötésével és ellenértékük kifizetésével csökkentse.

[39] 3.2. A II. rendű vádlott védője írásbeli észrevételében a fellebbezést nem tartotta alaposnak. Arra hivatkozott, hogy a részletes bizonyítási eljárást és a széleskörű másodfokú felülbírálatot követően ténszerű, hogy a II. rendű vádlott bizonyítottan nem ismert a kiválasztott céghez kapcsolódó egyetlen szakembert sem és nem is tartott velük kapcsolatot. A II. rendű vádlottról bebizonyosodott, hogy az ügy tárgyát képező szerződést nem ő készítette elő, nem volt köze a teljesítés átvételéhez és nem is ő ellenőrizte azt. A II. rendű vádlott a tanulmányokat nem látta, az ezekkel kapcsolatos teljesítésigazolást nem ő írta alá, nem írta alá a számlákat sem és a számlák kifizetését sem kezdeményezte.

[40] A II. rendű vádlott védőjének álláspontja szerint az ügyészségnek a másodfokú bíróság által megállapított tényállást támadó megállapításai a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenységét érintik, mely a harmadfokú eljárásban a Be. 619. § (1) bekezdése alapján nem foghat helyt. Kifejtette, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet történeti tényállását az eljárási szabályokat betartva helyesen változtatta meg, és a korrigált tényállás alapján alapos ténybeli és jogi következtetéseket vont le a II. rendű vádlott büntetőjogi felelősségének hiányára.

[41] A védő megjegyezte, hogy a Legfőbb Ügyészség álláspontjában a jelen ügyben központi szerepet játszó bizalmi elv nyílt félreértelmezése jelenik meg, ami ténylegesen azt jelenti, hogy a gazdasági vezérigazgató helyettes a jelentős számú adminisztrációjának szakszerű, hozzáértő és jogszerű működésébe veti a bizalmát. Ezt igazolja az is, hogy a gazdasági vezérigazgató helyettes csak az adminisztráció leszignálása után ír alá egy szerződést. A II. rendű vádlott ekként cselekedett az ügy tárgyát képező szerződések esetében, amikor a megfelelő szignókat tartalmazó szerződéseket aláírta.

[42] A védő előadta, hogy határozott álláspontja, miszerint a II. rendű vádlott esetében mind az önálló, mind a társtettesi alakzat megállapíthatóságának abszolút akadályá áll fenn, mivel ahhoz, hogy a terhelt a hűtlen kezelés tényállásának akár csak egy részét is megvalósíthassa, szükségszerűen megállapíthatónak kell lennie a vagyonkezeléssel kapcsolatos szabályok szándékos megszegésén túl az ezzel okozati összefüggésben bekövetkező vagyoni hátrányra kiterjedő, legalább eshetőleges szándéknak. Mindez pedig a többfokú eljárás adatai alapján nem kerülhetett megállapításra. A védő alaptalannak tartotta – korábbi indokai alapján – az ügyészség felfüggesztett szabadságvesztésre, pénzbüntetés kiszabására és foglalkozástól eltiltás alkalmazására irányuló indítványát is.

[43] 3.3. A IV. rendű vádlott védője írásbeli észrevételében – utalva arra, hogy fenntartja az első- és másodfokú eljárásban előadottakat – a másodfokú határozat helybenhagyását indítványozta arra hivatkozással, hogy a másodfokú bíróság részére a döntése meghozatalához szükséges valamennyi adat és körülmény rendelkezésre állt.

[44] 3.4. Az V. rendű vádlott védője írásbeli észrevételében az ítéletábla határozatával szemben alaptalan ügyészségi fellebbezés elutasítását és a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta azzal, hogy a másodfokú bíróság határozatával, annak helyes indokai alapján egyetért.

[45] 3.5. A VI. rendű vádlott védője szintén a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta. Indokai szerint osztotta a másodfokú bíróság azon megállapítását, amely szerint a VI. rendű vádlott bűnösségének megállapítása attól függ, hogy a dolog, amelyre az elkövetési magatartást megvalósította, olyan bűncselekményből származik-e, amely a bűnkapcsolatot megalapozza. Miután pedig a VI. rendű vádlott nem az gazdaság törvényi tényállásában felsorolt valamely alapbűncselekményből származó dolgot szerzett meg, ily módon a VI. rendű vádlott felmentésére levont jogi következtetés – a tényállási elem hiánya folytán – megalapozott.

[46] 3.6. A VIII. rendű vádlott védője írásbeli észrevételében kifejtette, hogy a védelem álláspontja szerint a másodfokú bíróság törvényesen, megalapozottan döntött és a büntetőeljárás szabályainak betartása mellett folytatta le az eljárást, melynek eredményeként az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta. A másodfokú bíróság helyes ténybeli következtetésekre épített, ítéleti tényállása megalapozott, melyet indokolásában is teljes mértékben alátámasztott. Miután a fellebbezés alaptalan, a másodfokon eljáró bíróság ítéltének helybenhagyását indítványozta.

[47] 4. A Legfőbb Ügyészség a BF.2734/2013/30. számú átiratában az I. rendű és a II. rendű vádlottak védői által tett észrevételekre reflektálva tévesnek minősítette a védőknek a másodfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadó ügyészségi tevékenységgel kapcsolatban kifejtett álláspontját azzal, hogy a megállapított tényekből további tényre helytelenül történő következtetésnek a helyes ténybeli következtetés levonásával való korrigálása nem esik a felülmérlegelés tilalma alá.

[48] Vitatta az I. rendű vádlott védőjének azon álláspontját, mely szerint a szerződések megkötésének célja a cég 1 adófizetési kötelezettségének csökkentése lett volna, miután a vádlottak szándéka valójában a ... szövetség pénzügyi támogatásban részesítése volt a cég 1 vagyonából, az innovációs járulékként fizetendő összeg jogtalan csökkentésével történő utólagos megtérülésének elvi lehetőségével. Mindezen túl tévesnek minősítette az I. rendű vádlott védőjének a hűtlen kezelés és a költségvetési csalás egymással általános és speciális tényállás viszonyában állására vonatkozóan kifejtett álláspontját is.

[49] A II. rendű vádlott védőjének írásbeli észrevételét érintően úgy fogalmazott, hogy az együttes cégjegyzési joggal kapcsolatban a védő által előadottak sem a Gt. 29. § (3) bekezdésében foglaltaknak, sem a cég 1 alapszabályának nem felelnek meg, míg a bizalmi elv félreértelmezése vonatkozásában a védő által írtak – álláspontja szerint – a cégjegyző személy felelősségének megállapítását, ezáltal pedig a Gt. 30. § (2) bekezdésében foglaltak alkalmazását zárják ki.

[50] 5. A Legfőbb Ügyészség a BF.2734/2013/30. számú észrevételére I. rendű és II. rendű vádlottak védői írásban újabb észrevételt tettek.

[51] 5.1. Az I. rendű vádlott védője beadványában a felülmérlegelés tilalma, az ügy tárgyát képező szerződések megkötésének célja, a ... szövetségnek a cég 1 vagyonából való támogatására irányuló vádlotti szándék, továbbá a vagyon elleni és a költségvetést károsító bűncselekmények elhatárolása körében korábban előadottakkal egyező érvelését fogalmazta meg.

[52] 5.2. A II. rendű vádlott védője beadványában a II. rendű vádlottnak a szerződések aláírásával összefüggő felelőssége körében továbbra is vitatta az ügyészségi álláspontot azzal, hogy ha a II. rendű vádlott polgári jogi felelősséget felvető módon járt volna el, az önmagában nem vethetné fel a hűtlen kezelés, mint szándékos bűncselekmény gyanúját, hiszen a Gt. szabályainak megsértéséből nem vonható le analógia a vagyonkezeléssel kapcsolatos szabályok szándékos megszegésére, és az ezzel összefüggésben bekövetkező vagyoni hátrány tekintetében az elkövetéskor fennállni szükséges legalább eshetőleges szándékra sem.

[53] 6. A Legfőbb Ügyészség a BF.2734/2013/33. és BF.2734/2013/35. számú átiratában az I. rendű és II. rendű vádlottak védői írásban benyújtott észrevételeire érdemben nem kívánt újabb észrevételt tenni, a korábban előterjesztett észrevételei és indítványai változatlan tartalommal való fenntartásáról nyilatkozott.

[54] 7. A harmadfokú bíróság a másodfellebbezéseket a Be. 620. § (1) bekezdés zárófordulatára tekintettel nyilvános ülésen bírálta el.

[55] 7.1. A harmadfokú bíróság a 2021. október 28-án meghozott Bhar.II.495/2021/32-I. számú végzésével megállapította, hogy – bűnösség megállapítása esetén – I. rendű vádlott cselekménye pénzmosás büntettének is, V. rendű vádlott cselekménye pedig bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntettének minősülhet.

[56] 7.2. A nyilvános ülésen a Legfőbb Ügyészség képviselője az írásbeli átiratával egyező előadásában a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség másodfellebbezését, annak indokaival együtt fenntartotta. Hivatkozva az EBH 2019.B.9. számú határozatára, vitatta azt a védelmi állítást, mely szerint a bizonyítékok mérlegelését támadná. Kifejtette, hogy az ügyészség nem a bizonyítékok felülmérlegelését kívánja elérni, hanem a másodfokú bíróságnak a megállapított tényekből további tényre történő helytelen következtetését támadja, és ezek korrigálását kívánja elérni, amely nem esik a felülmérlegelés tilalma alá.

[57] 7.3. Az I. rendű vádlott védője az eltérő minősítés lehetőségét megállapító végzéssel összefüggésben tett írásbeli észrevételében részletes elemzését adta az eljárás tárgyát képező bűncselekményeknek az eddigi eljárás során felmerült lehetséges minősülése és az érdemi határozatokban megállapított minősítését érintően. Utalt arra, hogy az I. rendű vádlott vonatkozásában az eljárásban ezidáig nem is merült fel az, hogy cselekménye pénzmosásnak is minősülhet, majd kifejtette, hogy az I. rendű vádlott esetében a pénzmosás „saját” bűncselekményhez – akár vagyon elleni, akár költségvetést sértő bűncselekményhez – anyagi jogi okból sem kapcsolódhat, miután a vádirati tényállás alapján a védelem számára nem tárható fel olyan elkövetési magatartás, amely az I. rendű vádlott vonatkozásában a pénzmosás megállapítására alapot adhatna.

[58] Az I. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen előadott perbeszédében – a harmadfokú eljárásban írásban benyújtott észrevételeit fenntartva – a másodfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[59] 7.4. Az II. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen a fellebbezésre tett írásbeli észrevételében foglaltakat fenntartva kiemelte, hogy a másodfokú bíróság ítélete a II. rendű vádlott vonatkozásában az igazságszolgáltatásba vetett hitet volt képes visszaadni, amely egyebekben a kétfokú eljárás során következetesen képviselt védői álláspont jóleső visszaigazolását is jelentette. Rámutatott arra, hogy az ítélet tábla helyesen ismerte fel, miszerint az elsőfokú bíróság a büntetőjogi főkérdésre is kiható hibákat ejtett, tényállása több helyen hiányos volt, iratellenes megállapításokat tett és több esetben is tényből tényre helytelen következtetéseket vont le. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság olyan kötelezettségrendszer kért számon a II. rendű vádlotton, amelyek az ügyészség és az elsőfokú bíróság sajátos feltevésein alapultak. Így az ítélet tábla helyesen élt a rendelkezésére álló tényállás-javítási eszközökkel; ténybelileg megalapozott, jogilag pedig helyes következtetései alapján jutott el oda, hogy megállapította a II. rendű vádlott büntetőjogi felelősségének hiányát, és megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, amelynek helyes indokai alapján annak helybenhagyását kérte.

[60] 7.5. A III. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen hangsúlyozta, hogy a III. rendű vádlott az elsőfokú ítélettel szembeni fellebbezési jogáról a kora, az egészségi állapota és a felesége halála miatt mondott le, de nagy örömmel vette a másodfokú bíróság ítéletét. A védő fenntartva az elsőfokú eljárásban előadott védőbeszédében foglaltakat, a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[61] 7.6. A IV. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[62] 7.7 Az V. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen a harmadfokú eljárásban írásban előterjesztett észrevételeket változatlanul fenntartotta és a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt. Hivatkozott arra, hogy az V. rendű vádlott 2009. óta

életének negyedét töltötte büntetőeljárás hatálya alatt, mely jelentős időmúlás során nemcsak jelentős a büntetőjogot, hanem a sportszövetség támogatását érintő jogszabályváltozások is bekövetkeztek. Erre, valamint az V. rendű vádlott büntetlen előéletére, jogkövető magatartására és kisgyerekes családi állapotára figyelemmel másodlagosan megrovás alkalmazására tett indítványt.

[63] 7.8. A VI. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen az írásban előterjesztett indítványát változatlanul fenntartva a másodfokú ítélet helybenhagyását kérte.

[64] 7.9. A VII. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen az első- és másodfokú eljárásban tett védőbeszédét fenntartva a másodfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

[65] 7.10. A VIII. rendű vádlott védője a nyilvános ülésen kifejtette, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság a kiegészített tényállásból helyes ténybeli következtetést vont le, így a másodfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

[66] 8. II. rendű vádlott utolsó szó jogán előadta, hogy fenntartja a másodfokú eljárásban tett nyilatkozatait.

[67] VII. rendű vádlott utolsó szó jogán úgy nyilatkozott, hogy az innovációs járulékról a büntetőeljárásban hallott először, az ügyben szereplő emberek kilencven százalékát nem is ismeri, és mindössze csak aláírt egy olyan szerződést, amit a IV. rendű vádlott által képviselt cégcsoport jogásza küldött át. Méltánytalannak tartotta a gazdasági társaság vezető tisztviselője foglalkozástól eltiltásra irányuló ügyészi indítványt azzal, hogy az a jelenlegi helyzetét lehetetlenítené el.

[68] **III.** Az ügyészség másodfellebbezése valamennyi terhelt tekintetében alapos.

[69] 1. A harmadfokú bíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy a bejelentett fellebbezés alapján helye van-e harmadfokú eljárásnak. Ennek a törvényi előfeltétele – az elsőfokú és másodfokú ítélet közötti eltérés a bűnösség kérdésében – teljesült [Be. 615. § (1)-(2) bekezdés]. Az elsőfokú bíróság a vád teljes terjedelmében mondta ki bűnösnek az I-VIII. rendű vádlottakat, ezzel szemben a másodfokú bíróság teljes terjedelmében – az első fokon jogerősen elítélt III. rendű vádlottra kiterjedően is, a jogerő feltörésével – valamennyi vádlottat felmentette, amellyel a törvényben írt ellentétes döntés, a harmadfokú eljárásnak a Be. 615. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés a) pontja szerinti törvényi alapja létrejött. Az ügyészség által bejelentett fellebbezés ezt az ellentétes rendelkezést támadja valamennyi vádlottat érintően, ekként a Be. 615. § (3) bekezdés a) pontjában, valamint (5) bekezdésében meghatározott feltétel is teljesült.

[70] 2. A harmadfokú bíróság a Be. 618. § (1) és (2) bekezdése szerint, teljes terjedelemben felülbírált a megtámadott másodfokú ítéletet, valamint az azt megelőző első- és másodfokú eljárást. A felülbírálat tárgya értelemszerűen és főszabályként először az eljárási szabályok – azon belül az ún. abszolút, majd az ún. relatív hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabályok – megtartása, ezt követően pedig – amennyiben az ítéletet nem kell hatályon kívül helyezni – a tényállás megalapozottsága.

[71] Ennek előrebocsátásával (és sorrendjében) a harmadfokú bíróság a felülbírálat során nem észlelt olyan, az egész ügydöntő határozatra kiterjedő – a Be. 607. § (1) bekezdése, illetve a Be. 608. § (1) bekezdése szerinti – eljárási szabálysértést, amely feltétlenül az elsőfokú és/vagy a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezi, az ügy érdemi elbírálását kizárja (ilyenre egyébként a felek sem hivatkoztak).

[72] 3. A harmadfokú felülbírálat ezt követő szempontja, hogy a másodfokú bíróság által, az ítélezésének alapjául elfogadott tényállás – amely jelen esetben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásnak egy jelentősen megváltoztatott változata – megalapozott-e.

[73] A Be. 619. § (1) bekezdése, illetve (3) bekezdése alapján a harmadfokú bíróság a határozatát akkor alapíthatja a másodfokú ítélet alapját képező tényállásra,

- ha az további bizonyítás felvétele nélkül is megalapozott,
- vagy az iratok alapján azzá tehető, s ekként a helyes tényállás megállapítható, avagy a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölhető.

[74] A harmadfokú bíróság e körben értelemszerűen azt vizsgálja, hogy a másodfokú bíróság által – az általa tett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel – irányadónak tartott tényállás megalapozott-e. Ezalatt értendő az elsőfokú ítélettel megállapított és a másodfokú bíróság által – akár javítás nélkül is – megalapozottnak tartott tényállás, valamint a másodfokú bíróság általi módosítás (javítás) helyénvalósága is. Főszabályként ugyanis a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú ítélettel megállapított tényállásra alapítja [Be. 591. § (1) bekezdés].

[75] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3) bekezdése és (4) bekezdésében foglalt szabályozás adja. Az abban foglaltak szerint

- a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje,
- a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli,
- és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[76] Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése, és védett a mikénti mérlegelése.

[77] Kivételesen azonban a Be. felment e kötöttség alól és megengedi, hogy a másodfokú bíróság a tényállást kiegészítse vagy helyesbítse, avagy eltérő tényállást állapítson meg, és ez alapján határozzon. Ennek kereteit, korlátait a Be. 593-594. §-ai határozzák meg.

[78] A másodfokú bíróság általi tényjavítás elsődleges és általános feltétele, illetve indoka azonban, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozatlan. Ebben a kérdésben a másodfokú bíróságnak egyértelműen rögzítenie kell az álláspontját. Megalapozatlanság hiányában az elsőfokú ítéleti tényállás bármilyen helyesbítése, kiegészítése, avagy eltérő tényállás megállapítása a másodfokú bíróság által eljárási szabályba ütközik még akkor is, ha az a terhelt felmentéséhez vagy az eljárás megszüntetéséhez vezet. Következésképp a másodfokú eljárásban a tényjavítás feltétele minden esetben – így a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontjában írt esetben is – az elsőfokú ítéleti tényállás megalapozatlansága.

[79] Ez a szabályozás a magyar eljárásjogban hagyományos. Az eltérő tényállás megállapításának úgyszintén az az alapvető feltétele, hogy a tényállás megalapozatlan legyen (BJD 8349.). Ha a tényállás megalapozott, akkor még felmentő határozat érdekében sem lehet eltérő tényállást megállapítani pusztán a bizonyítékok eltérő értékelésével (BJD 7761., 8377.).

[80] A harmadfokú bíróságnak ezért – mielőtt a másodfokú bíróság általi tényállás-módosítások megalapozottságát vizsgálja – először a tényállás-megállapítás eljárásjogi alapjának a mikéntjét, megvalósulását kell felülbírálnia. Ez a harmadfokú bíróság részéről nem tényjavítás, hanem a másodfokú ítélet eljárásjogi felülbírlatának része.

[81] Mindezek alapján, ha a harmadfokú bíróság azt állapítja meg, hogy a másodfokú bíróság megalapozatlanság hiányában indokolatlan tényállásváltoztatást eszközölt, úgy azzal, hogy a harmadfokú bíróság mellőzi a másodfokú bíróság tényállás helyesbítését, nem a megalapozottságot bírálja felül, hanem az eljárási feltétel hiányában megvalósult tényálláshelyesbítést mellőzi. Amennyiben viszont a másodfokú bíróságnak a tényállás korrekcióra alapos oka volt, akkor lehet azt megvizsgálni, hogy a tényállás-helyesbítés nem

eredményezett-e megalapozatlanságot, azaz nem éppen a másodfokú bíróság általi változtatás-e az, amely hiányos, iratellenes, felderítetlen vagy téves ténybeli következtetésen alapul.

[82] Ezért perdöntő jelentősége van annak, hogy a harmadfokú bíróság lépésről lépésre végezze el ezt a vizsgálatot, azaz ellenőrizze: a másodfokú bíróság mit állapít meg az elsőfokú bíróság tényállásával kapcsolatban, megalapozottnak vagy megalapozatlannak tekinti-e azt és utóbbi esetben milyen okokat, milyen ténybeli körülményeket sorol fel, hogy miért megalapozatlan az a tényállás vagy annak egyes megállapításai.

[83] Jelen esetben az állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság összefoglalóan azt rögzítette, miszerint az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés a), c) és d) pontjaiban írt okokból részben megalapozatlan: a tényállás hiányos, ellentétes az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával, illetve az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett (Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.100/2020/21. számú ítélet [45] bekezdés).

[84] Ennek megállapítását követően azonban ahelyett, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének tényállását alapulvéve, az abban felfejtett megalapozatlansági ok pontos megnevezése mellett (azaz annak megjelölésével, hogy mi alapozza meg az általa végzett egyes helyesbítéseket) végezte volna el a tényállás megalapozottsága körében előírt törvényi feladatát, annak vizsgálatára helyezte a hangsúlyt, hogy a vádiratban megjelölt jogügyletek kapcsán valamely bűncselekmény törvényi tényállása – álláspontja szerint – megvalósult-e. Ennek keretében pedig az ítélete [53]-[72] bekezdésében a II. rendű vádlott, az ítélete [73]-[104] bekezdésében pedig I. rendű vádlott büntetőjogi felelősségének kérdésével foglalkozva, vitatta az ebben a kérdésben elfoglalt elsőbírói álláspontot és a felmerült bizonyítékokat.

[85] Mindezek után a másodfokon eljáró bíróság az ítélet [105] bekezdésében azt a megállapítást tette, hogy a felülbírált ítéleti tényállás részbeni megalapozatlanságát a másodfokú eljárásban a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja értelmében részben az iratok tartalma, részben helyes ténybeli következtetések levonásával kiegészíti és pontosítja, amelyet konkrétan az elsőfokú ítélet oldalszámainak és bekezdéseinek pontos megjelölésével az ítélete [106]-[126] bekezdésében írtak szerint tett meg.

[86] A másodfokú bíróság tehát, terjedelmét tekintve is jelentős tényállás-változtatásba kezdett, azonban miután az egyes módosítások – a konkrétan beazonosítható megjelölések hiányában – nem párosíthatók a Be. 593. §-ában meghatározott megalapozatlansági okokkal sem, a másodfokú bíróság tényállásmódosító tevékenysége egy rendkívül nehezen áttekinthető tényállás végeredményével zárult, olyan tényállással, amely ebben a formában önellentmondó, lényegében pedig a büntetőjogi felelősség elbírálására alkalmatlan.

[87] Generális megközelítéssel kitűnik, bár számos a vádlottakra hátrányos ténymegállapítást kivett a másodfokú bíróság a tényállásból – indok és indokolás nélkül –, azonban mindezt úgy tette, hogy ugyanakkor a hátrányos következtetések alapjául szolgáló tényeket változtatlanul hagyta. Ez kiemelt jelentőséggel két esetben érhető tetten.

[88] A másodfokú bíróság módosítás nélkül hagyta az elsőfokú ítélet 8-9. oldalának fordulójában szereplő, a szerződéskötési helyeztetel összefüggésben rögzített megállapítást arról, hogy az I. rendű, IV. rendű és a VIII. rendű vádlottak abban állapodtak meg, miszerint a cég 1 az innovációs járulék felhasználásra vonatkozó szerződések kötésével, a kutatási tanulmányokért fizetett összeg egy részéből a IV. rendű vádlott érdektségébe tartozó gazdasági társaságokon keresztül támogatják a ... szövetséget, vagyis, hogy a szerződéses rendszer célja a ... szövetség támogatása volt. A tanulmányok beszerzésére irányuló szerződés kettős iránya: egyrészt a fizetés az egyik fél részéről, a másik fél részéről a tanulmány elkészítése. Az a tény, hogy ebben a folyamatban e két cégtől eltérő, más cégek

is becsatlakoztak és az egész ügymenet célja a tanulmányokhoz semmilyen módon nem kapcsolódó szervezet támogatása, már önmagában olyan, ami az egyes részletektől függetlenül a bűnösségre való következtetésnek lehet az alapja. Mindezen megállapítás pedig a tényállásban, annak jelentős módosítása ellenére is benne maradt.

[89] Ugyancsak benne maradt az elsőfokú ítéletben a 13. oldal utolsó három bekezdése is, ami pontosan rögzítette a IV-VIII. rendű vádlottak vonatkozásában, hogy mi volt a cél az egész „művelettel”; nevezetesen a pénz eredetének az elleplezése. E tényállásrész tartalmazza azt is, hogy melyik vádlott melyik szervezet részére kívánt pénzt szerezni ezzel összefüggésben, amely megint nincsen semmilyen összefüggésben azzal, ha a cég 1 valóban a működéséhez szükséges vagy azt segítő tanulmányokat akart volna készíttetni az ... egyesület által.

[90] Mindezek után azt kell megállapítani, hogy ha és amennyiben a harmadfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedhetett volna, hogy ez a tényállás kiegészítés indokolt, törvényes és megalapozott, akkor ez a másodfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezését és új eljárás lefolytatására utasítását eredményezte volna, hiszen a tényállás alapján nem lehetne döntést hozni a vádlottak büntetőjogi felelősségéről; az egyszerre tartalmaz a terheltek bűnösségét alátámasztó és cáfoló olyan tényeket, melyek egymást kizárják, egyidejűleg fogalmilag nem valósulhatnak meg.

[91] A harmadfokú bíróság azonban a másodfokú bíróság ítéletének a megalapozottsággal összefüggő eljárásjogi felülbírálatának kétlépcsős vizsgálata alapján annak megállapítására jutott, hogy a másodfokú bíróság által végzett tényállás-helyesbítések túlnyomó többsége nem törvényes és nem is megalapozott.

[92] A harmadfokú bíróság ebben a körben a másodfokú bíróság tényállás-helyesbítésének négy csoportját azonosította.

[93] A legszűkebb körbe tartozik a helytálló és indokolt tényállás kiegészítés, amely megfelel az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmának és a rendelkezésre álló bizonyítékoknak is. Ide tartozik a másodfokú ítélet [106]-[107] bekezdésének tényállításai, valamint a [111] bekezdésében a IV. rendű vádlottnak az ... egyesületben betöltött tisztségének megszűnését megállapító tény.

[94] Az elsőnél jóval bővebb már az a csoport, amelybe a szükségtelen tényállási elemek beemelése tartozik, az olyan tényállási elemeké, amelyek a vádlottak bűnössége kapcsán nem hordoz többlettartalmat vagy negatív tartalmat. Fontos jellemzője az ilyen tényállás helyesbítéseknek, hogy a másodfokú bíróság igyekezett a megállapított tények kapcsán minden hátrányos jelzőt és – a köznap értelemben – minősítést mellőzni. Ennek körébe tartozik, hogy következetesen mellőzte mindenhol a szerződések kapcsán a „visszadátumozott” és a „fiktív” jelzőt, de ugyanakkor azt változtatás nélkül a tényállásban hagyta, hogy a szerződések, amelyek aláírására 2009. december 22. és 29. között került sor, azonban azok keltezésésként a 2009. szeptember 1-jei dátumot tartalmazzák. Ehhez képest viszont hiába került a tényállásból mindenütt mellőzésre a „visszadátumozott” szó, a megmaradt tények alapján a szerződések visszadátumozott volta a másodfokú bíróság által elfogadott tényállásból is kétségbe vonhatatlanul kitűnik. Hasonlóképp – amint arra a Kúria a korábbiakban már utalt – a tényállásban benne maradt az I., a II. és a VIII. rendű vádlottak eredeti, a szerződésben foglaltaktól eltérő szándéka és az, hogy a szerződések ellenértéke e terheltek eredeti szándékának és a szerződés valódi, leplezett céljának megfelelően, a többi vádlott tudtával a szerződésekben nem szereplő szervezetekhez jutott, miközben a szerződés szerinti teljesítésre nem került sor; ekként a szerződések fiktív volta e tényállásból is kitűnik. A másodfokú bíróság tehát e körben a tényállásból megalapozott, helyes megállapításokat mellőzött.

[95] Ezért a Kúria e szerződéseket érintően a „visszadátumozott” és „fiktív” szavaknak a másodfokú ítélet [113]-[114] és [116] bekezdésében megjelölt törlését, valamint a [116] bekezdésben ezzel együtt az „azonos módon dátumozottan” kiegészítést mellőzte.

[96] A „szükségtelen” tényállás-változtatások csoportjába tartoznak a másodfokú bíróság ítéletének [108]-[110] és [123] bekezdéseiben rögzített azon ténymegállapításai, amelyek a Gt. 30. § (2) bekezdésében meghatározott kötelezettség és a II. rendű vádlott büntetőjogi felelősség alóli mentesülését célzandóan emelt be tényeket a céges működés és aláírás kialakult gyakorlatából és a [113] bekezdés azon része, amely az aláírás menetét rögzíti. Ezen tényállás-kiegészítéseket a harmadfokú bíróság mellőzte.

[97] A másodfokú bíróság tényállás-változtatásainak harmadik csoportja az iratellenes megállapítások köre.

[98] A másodfokú bíróság az ide tartozó helyesbítéseivel igyekezett a történetet és a tényállást úgy átalakítani, hogy a szerződések 2009. decemberi 22-ei aláírását megelőzően a tanulmányok elkészítésével összefüggésben jelentős előkészületi munkák folytak, azok, de legalábbis közülük az egyik már jelentősen előrehaladott állapotban volt. Ezekből az a következtetés adódott volna, hogy a teljesítési határidő közeli volta ellenére nem volt objektíve lehetetlen a tanulmányok elkészítése a szerződés keltéből adódó legalább kettő, legfeljebb kilenc nap alatt.

[99] E tényállás-helyesbítések azonban túlnyomórészt az ügyiratok tartalmával ellentétesek.

[100] E körből a legjellemzőbb példaként emelhető ki, amikor a másodfokú bíróság külön megállapítást tett a tényállásban annak kapcsán, hogy a tanú 1-féle tanulmány már elkészült állapotban volt a szerződések aláírását megelőzően is, sőt még lektorálták is {Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.100/2020/21. számú ítélet [112] bekezdés}. Ez a megállapítás egy személy 1 által kiállított „teljesítésigazolás” elnevezésű okiraton alapult, ami rendelkezésre állt az iratok között (nyomozati iratok VII. kötet 643. oldal). Ezen okirat szövege teljes egészében nyomtatott, azonban nyomtatott dátum nem szerepel rajta, hanem utóbb kézírással vezették rá, hogy „átvettem. 2009. december 15.”. Az viszont elkerülte a másodfokú bíróság figyelmét, hogy ugyanezen okirat egy másik példányban is rendelkezésre állt az iratok között, ami formátumában és tartalmában azonos az előbbivel, azonban rajta nyomtatva a 2010. március 30-i dátum szerepel (nyomozati iratok V. kötet 753. oldal). A kézzel dátumozott okiratot az elsőfokú bíróság tanú 1 elé tárta, aki tanúvallomása során azt a nyilatkozatot tette, hogy a kutatási jelentést csak 2010. tavaszán adta át V. rendű vádlottnak, a lektorálásra pedig az átadást megelőzően maximum 2 héttel került sor. A kész tanulmány átadása a lektoráló és az erről igazolást kiállító személy 1 jelenlétében történt, ami nem lehetett 2009-ben (Fővárosi Törvényszék 19.B.710/2016/6. számú jegyzőkönyv 6. oldal, PKKB 22. B.14.845/2013/39. számú jegyzőkönyv 26. oldal, nyomozati iratok V. kötet 737. oldal).

[101] Ezt követően a másodfokú bíróság tanú 1 vallomása ellenére, a kézírással utólag megváltoztatott okira alapítva tüntette fel a tényállásban, hogy a tanulmány 2009. december 15-ére már elkészült és lektorálásra is került, anélkül, hogy tanú 1 ide vonatkozó vallomásának, illetve a szóban lévő okirat két különböző tartalmú példányának értékelésével elszámolt volna, sőt azokat meg sem említette. Ekként felülmérlegelte az elsőfokú bíróság értékelését tanú 1 vallomása kapcsán és nem adott választ arra sem, hogy a két okirat közül miért fogadta el azt, amelyet szemmel láthatóan – éppen a releváns dátumozását illetően – kézírással változtattak meg. Ekként a másodfokú bíróság ezen tényállás-változtatása teljes egészében iratellenes és megalapozatlan, így a másodfokú bíróság ítéletének [112] bekezdését is mellőzte a harmadfokú bíróság.

[102] Mellőzni kell a Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.100/2020/21. számú ítéletének [114] bekezdését, amely a [112] bekezdéshez hasonlóan, egyrészt szükségtelen, másrészt iratellenes megállapításokat tartalmaz. A másodfokú bíróság semmiféle tényalapját nem jelölte meg azoknak a dátummódosításoknak, amelyeket ebben a bekezdésben rögzített (2009 decembere helyett 2009 ősze, és a szerződés aláírásával összefüggésben a 2009. december 24-i időpont, mely utóbbi a [113] bekezdésben is szerepel).

[103] Az egyeztetések lefolytatásnak dátuma nem módosítható az elsőfokú bíróság által megállapított 2009. decemberéről 2009 őszére, miután az elsőfokú bíróság által bizonyítékként értékelt e-mail levelezésből a 2009. december 9-i e-mail, amelyet V. rendű vádlott IV. rendű és VIII. rendű vádlottaknak címzett, éppen arról számot be, hogy a mai találkozón – vagyis 2009. december 9-én – „I. rendűvel és a gazd. ig-val” végig beszélték a lehetőségeket („Keret 20 millió, 3-4 témát javasolt feldolgozni három költséghely van: Nonprofit szervezet – kutatási anyag készítője – atlétika szövetség.” – nyomozati iratok IV. kötet 195. oldal).

[104] A szerződések aláírásának pontos időpontja nem, csak egy intervalluma állapítható meg, azonban annak végső dátuma az elsőfokú bíróság által bizonyítékként értékelt ügyiratok közül a levelezésből kitűnően 2009. december 29. napjában rögzíthető; az V. rendű vádlott ezen a napon IV. rendű és a VI. rendű vádlottnak megküldött e-mailjében számolt be arról, hogy „a cég 1-nél megtörtént a három szerződés aláírása és a számlát is kiállítottuk” (nyomozati iratok IV. kötet 202. oldal).

[105] Az iratellenesség körébe tartozik a másodfokú bíróság ítélete [117]-[119] és [121] bekezdésében rögzített módosítás is, a „tanulmányok” elkészítéséről és átvételéről. Az elsőfokú bíróság ítélete 17-18. oldalán részletes elemzést adott a bizonyítékok alapján az ebben a körben általa megállapított tényekről, melyben arra a megállapításra jutott, hogy az I. rendű vádlott nem mondott igazat, hiszen a tanulmányokat nem tarthatta kezében 2009. december 30. napján sem.

[106] A másodfokú bíróság azonban ezzel szemben egy, az elsőfokú bíróság bizonyíték értékelése során felvetett feltételezésre alapított, amely arról szólt, hogy az I. rendű vádlott valamiféle vázlatokat mégis a kezében tarthatott. A saját megállapításait azonban ezt követően tényadatokkal támasztotta volna alá.

[107] Márpedig az elsőfokú bíróság által bizonyítékként értékelt ügyiratokban szereplő e-mail levelezésből származó adatok nem cáfolhatóak, melyekre az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt. Mindez az V. rendű vádlott által tanú 2, tanú 3 és tanú 4 részére 2010. január 5-én megküldött levelével még tovább erősíthető, amelyben az V. rendű vádlott leírja, hogy a levele melléklete az a három anyag, ami a cég 1 felé került leadásra és kéri a három „szerzőt”, hogy nézzék át az anyagokat az arculati elemek beépítése után, hogy kell-e valahol javítani, igazítani, azért, hogy aztán az nyomtatásra kész legyen (nyomozati iratok IV. kötet 208. oldal).

[108] Mindez egyértelművé teszi, hogy a cég 1 részére megküldött bármilyen anyagok 2009. december 30. előtt nyomtatásra készen, papír alapon biztosan nem álltak rendelkezésre.

[109] Ebben a körben jegyzi meg a harmadfokú bíróság, hogy a IV. rendű vádlottól lefoglalt laptopon rögzített adatok alapján a legkorábban elkészült anyag a tanú 4-től származó dokumentum, amely elkészültének időpontja 2009. december 30. napja 20 óra 46 perc, de ezen is történt utolsó mentés 2010. január 5-én, vagyis papír alapon ez sem készült el korábban (nyomozati iratok IV. kötet 168. oldal). További adat, hogy V. rendű vádlott I. rendű, IV. rendű és VI. rendű vádlottnak 2009. december 30-án címzett, de I. rendű vádlottat megszólító e-mailjében a teljesítésigazolás minta megküldésekor jelezte, hogy a telefonon

megbeszéltek szerint az anyagok másnap vagy legkésőbb hétfőn el fognak jutni hozzá (nyomozati iratok IV. kötet 206. oldal).

[110] A fentiekhez és a tanulmányok fiktív voltához kötődően hasonlóan iratellenes a másodfokú bíróság [118] bekezdésében rögzített módosítása a „tanulmányok készítésével összefüggésben”. Az elsőfokú bíróság a saját ténymegállapítása indokolása körében utalt a IV. rendű vádlott által tanú 3 és tanú 4 részére 2009. december 30-án megküldött levelére, amelyben külön-külön, a konkrét cím megadásával utasítja őket, egy-egy 50 oldalas anyagnak az internet felhasználásával történő elkészítésére még a nap folyamán (nyomozati iratok IV. kötet 218., 223. oldal). Mindezek alapján mellőzendő a másodfokú bíróság ítéletének [118] bekezdése is.

[111] Végül a másodfokú bíróság általi tényállás-helyesbítések negyedik csoportját alkotják a téves ténybeli következtetések körébe tartozó megállapítások, amelyeket a másodfokú bíróság tekintett az elsőfokú bíróság téves következtetésének, holott valójában a másodfokú bíróság következtetése volt téves. Ez többnyire ott érhető tetten, ahol a másodfokú bíróság a vádlottak bűnös tudattartamára vonatkozó megállapításokat mellőzte a tényállásból, de ugyanakkor az azok alapjául szolgáló, a külvilágban észlelhető (primer) tényeket változatlanul hagyta a tényállásban. Ekként a másodfokú bíróság által megváltoztatott tényállásban szereplő eseménysor lényege sem más, minthogy történt egy szerződéskötés tanulmányok készítésére, ennek ellenére a tanulmányok nem készültek el, azonban azok ellenértékét kifizették, majd ez a pénz „elindult egy olyan hosszabb útra”, ahol további cégeken keresztül haladva az összege mindig csökkent, majd végül a maradéka megérkezett egy sportszervezethez, amely az I. rendű vádlott személyén keresztül szorosan köthető a kifizetőhöz, ellenben a tanulmányokhoz nem volt köze, akárcsak a láncban résztvevő egyéb cégekhez sem.

[112] Ilyen téves ténybeli következtetés a másodfokú ítélet [113] bekezdésében a II. rendű vádlott tudati állapotára vonatkozó megállapítás, a [115] bekezdésben rögzített törlés, a [116] bekezdésben a közbeszerzési eljárással összefüggésben megtett törlés, a [118] bekezdésben az I. rendű vádlottra tett ténymegállapítás, a [120] bekezdésben rögzített törlés és az I. rendű vádlott tudatára tett ténymegállapítás, a [122] bekezdésében rögzített törlés és az ahelyett tett, az I. rendű vádlottra vonatkozó ténymegállapítás, valamint a [124]-[126] bekezdésben rögzített törlések. Mindezeket a harmadfokú bíróság mellőzte.

[113] A fentiek alapján összegezve, a harmadfokú bíróság – mellőzve a kifejtettek szerint szükségtelen, iratellenes és a tényből tényre helytelen következtetéseket – az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást állítja vissza néhány helyesbítéssel.

[114] A tényállás legelején meghagyja a másodfokú bíróság ítéletének [106]-[107] bekezdésében írt tényállás kiegészítést, miután egyetértett a tényállásnak az I. és a II. rendű vádlottak munkaszerződésére és az abból rájuk háruló kötelezettségekre vonatkozóan a másodfokú bíróság általi kiegészítésével, ugyanakkor ezzel összefüggésben helytálló a Legfőbb Ügyészségnek a tényállás kiegészítése iránti indítványa az I. és II. rendű vádlott, mint gazdasági vezérigazgatóhelyettes együttes képviseleti jogára is. E kettős képviseletnek ugyanis meg van a ténybeli alapja a bizonyítás tárgyát képező ügyiratokban (nyomozati iratok V. kötet 147., 189. 193. oldal), ezért a harmadfokú bíróság így az ehelyütt hiányos tényállást azzal egészíti ki, hogy az I. rendű és a II. rendű vádlottak vezérigazgató helyettesként együttes képviseleti joggal rendelkeztek, így a társaság írásbeli képviseletére csak a másik cégjegyzésre jogosult aláírásával együtt voltak jogosultak.

[115] Az elsőfokú ítélet 8. oldal utolsó bekezdésében a IV. rendű vádlott az ... egyesületben elfoglalt pozíciójára tett másodfokú bírósági korrekció is helytálló, így ehelyütt a mondat úgy kezdődik, hogy „IV. r. vádlott a ... egyesület szakmai vezetője, 2009. május 21. napjáig elnöke, ezt követően társadalmi munkában az egyesület munkájának segítője...”.

[116] Az elsőfokú ítélet ugyanezen bekezdését érintően módosítja a tényállást a harmadfokú bíróság a megegyezés dátuma tekintetében. A másodfokú bíróság az ítélete [111] bekezdésében – anélkül, hogy annak részletesebb magyarázatát adta volna – módosította az I. rendű, a IV. rendű és a VIII. rendű vádlottak megegyezésének az elsőfokú bíróság által 2009 év végében megállapított időpontját, 2009. kora őszére.

[117] Valójában – az elsőfokú bíróság által bizonyítás tárgyát képező ügyiratok alapján – az állapítható meg, hogy az első e-mail, ami már összefüggésbe hozható a jelen ügy tárgyát képező szerződéses folyamattal, 2009. november 18-i keltezésű és küldője a IV. rendű vádlott (nyomozati iratok IV. kötet 217. oldal). Ebből az derül ki, hogy ekkorra szóbeli tárgyalás vagy tárgyalások már biztosan lehettek, abban ugyanis a levél küldője egyértelműen utalt a tervezett projektekre, amelyben a később megvalósuló eseménysor jónéhány részlete – így a ... szövetség támogatásának szándéka, a cég 2 keretén belüli megvalósítás, a támogatási összeg nagysága, illetve a cég 3 bevonása – már szerepelt.

[118] A cég 2 megalakulásának időpontja a IV. rendű vádlott vallomása alapján 2009. tavasza, a ... szövetség és a cég 3 közötti együttműködés kezdete pedig 2009. júliusa (nyomozati iratok VIII. kötet 381-387. oldal), az I. rendű és IV. rendű vádlottak vallomása szerint közöttük személyes találkozásra 2009. nyarán került sor.

[119] Mindezen adatokból az biztosan megállapítható, hogy nem 2009. év végi, hanem annál korábbi volt az a dátum, amelyhez a vádlottak megállapodása köthető, így az elsőfokú bíróság által megállapított időpont valóban módosításra szorul. Azonban a másodfokú bíróság általi változtatásnak, a dátum 2009 kora őszére javításának nincs ténybeli alapja, a vádlotti megállapodás leginkább 2009 év második felére, november 18-át megelőző időpontra datálható.

[120] A harmadfokú bíróság tehát az elsőfokú ítélet 8. oldal utolsó bekezdése utolsó sorában a „2009. év végén megállapodott” részben a dátumot, 2009. második felében, pontosan meg nem határozható időpontban, de november 18. előtti időszakra pontosítja.

[121] Az elsőfokú ítélet 11. oldal negyedik bekezdés első sorának utolsó előtti – nyilvánvalóan elírt – szavát „gazdasági”-ra javítja ki.

[122] A IV. rendű vádlott ... egyesületben betöltött pozícióját érintő változtatással összefüggően a harmadfokú bíróság törli a IV. rendű vádlottnak a ... egyesületnél betöltött pozíciójára utaló részt az elsőfokú ítélet 11. oldala utolsó bekezdésének első sorában azt, hogy „mint a ... egyesület elnöke”.

[123] A harmadfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítélete 13. oldal 4. bekezdésének 2. mondata 9. fordulatát akként pontosítja, hogy a cég 1 és a ... egyesület közötti szerződés alapján kiállított számlák a cég 1 által fizetendő innovációs járulék csökkentésére kerülnek felhasználásra. E pontosítás alapja az innovációs járulékkal kapcsolatos törvényi kötelezettség.

[124] A Kúria az elsőfokú ítélet 9. oldalának ötödik bekezdését is pontosítja, illetve kiegészíti azzal, hogy a Kutatási és Technológiai Innovációs Alapról szóló 2003. évi XC. törvény 4. § (1) bekezdése határozza meg a járulék alapját, a (2) bekezdés a mértékét, míg (3) bekezdés szabályozza azon költségeket, amelyek a járulék éves bruttó összegéből levonhatók. Az 5. § (1) bekezdése alapján a járulékfizetésre kötelezett gazdasági társaság a járulék éves bruttó összegét, a 4. § (3) bekezdése szerint elszámolható módon és mértékben felmerült kötelezettségcsökkentő tételek éves összegét, ezen összegek különbözeteként megállapított éves nettó kötelezettségét maga állapítja meg és vallja be az állami adóhatósághoz az adóévet követő adóév ötödik hónapja utolsó napjáig.

[125] A harmadfokú bíróság a Be. 619. § (3) bekezdése alapján a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan másodfokú ítélet megalapozatlanságát a fentiek

szerint kiküszöbölte, mivel a helyes tényállás az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok, illetve a helytelen ténybeli következtetés kiküszöbölésével megállapítható volt. A Kúria az ilyen módon kialakított tényállást tekintette határozata alapjának.

[126] 4. Ebből a tényállásból pedig valamennyi vádlott bűnösségére vonható le következtetés, amely egyrészt az ügy tárgyát képező folyamat teljes egészének, majd az egyes vádlotti magatartások vizsgálatát igényelte.

[127] A folyamat egészét vizsgálva kitűnik, hogy az ügyben a kiinduló pont egy olyan szerződéskötés, amely eredményeként, mint szerződéses fél, a cég 1 vagyonából 20 millió forint került ki akként, hogy az döntő részében nem a szerződéssel érintett másik félhez, hanem szerződésen kívüli felekhez került úgy, hogy a teljes összeg alig több mint a fele a végső soron – ugyancsak szerződésen kívüliként – támogatni kívánt félhez jut. Ez a folyamat ebben a formában jogszerű magatartásnak semmiképp sem tekinthető, hiszen nyilvánvalóan hátrányos annak a részére, aki a kifizetést eszközölte, cserébe pedig semmilyen hasznosítható ellenszolgáltatásban nem részesült, ellentételként semmit nem kapott. Mindezt pedig az motiválta, hogy az I. rendű vádlott a társaság vagyonából kívánta támogatni a ... szövetséget, amihez a személyében kötődött, azonban oly módon, hogy az ne terhelje meg a társaságot, azaz máshonnan megtérüljön. Erre pedig az innovációs járulék utólagos elszámolása vitán felül alkalmas lett volna, hiszen a kifizetett támogatás összege – azt hamisan kutatásfejlesztési költségként feltüntetve – a járulék bruttó összegéből leírható lett volna.

[128] Ebből jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a vádlotti magatartás költségvetést károsító bűncselekmény lehetne, azonban – ahogyan arra helyesen rámutatott – az a vád tárgyát nem képezte az I. és a II. rendű vádlottak tekintetében, míg a többi vádlott pedig azért mentesülne a büntetőjogi felelősség alól, mert az orgazdaság nem követhető el költségvetési csalás tekintetében; az orgazdaság – mint járulékos bűncselekmény – alapbűncselekményei között a költségvetési csalás sem a korábbi Btk. 326. §-ában, sem a Btk. 2021. január 1. napját megelőző szövege szerinti 379. §-ában nem szerepelt.

[129] Ez az álláspont azonban téves.

[130] A költségvetési csalás az innovációs járulék megfizetési kötelezettség beálltakor, 2010. évben merülhetett volna fel, azonban az már kétségtől a vád körén kívül esik. Ugyanakkor a cég 1 vagyonában értékcsökkenés állt be a 20 millió forint banki átutalásakor, azaz 2010. január 4. napján, még jóval a gazdasági társaságot terhelő járulékfizetési kötelezettség törvényes határnapja, 2010. május 31. napja előtt. A megfizetendő innovációs járulék a vagyon elleni bűncselekmény elkövetésének napján, valamint az ebből származó összeg tovább utalásakor még csak a várt bevétele volt az állami költségvetésnek, s ekként a cég 1-nél sem volt esedékes kiadás.

[131] A vagyoni hátrány tehát a gazdálkodó szervezetnél, amely vagyonának kezelésével az I. rendű és a II. rendű vádlottak meg voltak bízva, abban a pillanatban jelentkezett, amikor a 20 millió forintot ellentételezés nélkül, a fiktív tanulmányok fejében kifizették. A cselekmény sikere esetén remélt későbbi megtérülés a vagyoni hátrány bekövetkezésének tényét nem teszi semmissé.

[132] Az I. rendű vádlott esetében tény az, hogy a cég, amelynek a vagyonát kezelte, fizetett valamiért. Eleve olyat rendelt, amely a szerződésben foglaltak szerint, a rendelkezésre álló néhány nap alatt nem volt teljesíthető, és amely ezáltal nem volt felhasználható a cég működési körében sem. A pénz – ellenérték nélkül – az I. rendű vádlotthoz erőteljesen kötődő szervezethez került, de nemcsak oda. A folyamatban, amíg a pénz a cég 1-től a ... szövetségig eljutott, több cégen keresztül haladt és akik ebben részt vettek, azok hasznot realizáltak, a szerződés teljesítésében való közreműködés nélkül.

[133] Az I. rendű vádlott esetében nyilvánvaló, hogy semmilyen gazdasági ok az ellentételezés nélküli kifizetés teljesítésére nem volt, ebből pedig az következik, hogy vagyoni hátrány érte az őt megbízó szervezetet. Az I. rendű vádlott esetében van a kezelésére bízott idegen vagyon, ebből folyó kötelezettségszegés és az utóbbival összefüggésben bekövetkezett vagyoni hátrány is, melyek a hűtlen kezelés törvényi tényállási elemeinek felelnek meg.

[134] Az I. rendű vádlott cselekvőségét érintő körben utal a harmadfokú bíróság arra, hogy e vádlott tekintetében megállapította az eltérő minősülés lehetőségét is, azonban végül a pénzmosás büntettekénti minősítést – a hűtlen kezelés mellett – nem találta alkalmazhatónak. Ennek vizsgálata azonban nem volt alaptalan és abban sem osztotta a Kúria az I. rendű vádlott védőjének írásbeli észrevételében rögzítetteket, hogy a pénzmosás bűncselekménye az I. rendű vádlott kapcsán az eljárás korábbi szakaszaiban fel sem merült.

[135] Az elsőfokú ítélet 65. oldalának második bekezdése kifejezetten részletes elemzést tartalmaz ebben a körben, amely során az elsőfokú bíróság indokolásában számot adott arról, hogy miért nem állapította meg e vádlott terhére a pénzmosást is, és végül a harmadfokú bíróság is arra a következtetésre jutott, hogy a cselekmény azon szakaszában, amikor a pénzösszeg a cég 1-től a ... egyesületig jutott, pénzmosás nem valósult meg. A pénz átutalására ugyanis a szerződésben szereplő valós felek között került sor, így az utalással a vagyon eredetének elleplezése – mint a pénzmosás elkövetési magatartása – fel sem merülhet. Emellett az I. rendű vádlott esetében az összeg bűncselekményből származó vagyonnak sem tekinthető, hanem éppen az elutalás által vált azzá akkor, amikor az utalás megtörtént és a pénz elkerült a cég 1 számlájáról, hiszen ezen a módon keletkezett a vagyoni hátrány. A pénzmosás egyes alakzatai elkövethetők a saját bűncselekményből származó dologra is, azonban mindig a vagyon elleni cselekményből befejezése, az abból származó haszon realizálása után; az alapbűncselekmény és a pénzmosás nem állhat egymással heterogén alaki halmazatban, egy elkövetési magatartás vagy magatartássorozat egyidejűleg az alapbűncselekmény és a pénzmosás törvényi tényállását nem merítheti ki (BH 2019.125.I.).

[136] A II. rendű vádlott vonatkozásában a Kúria a következőkre utal. Amint az tényként megállapításra került, a cég 1-nél kettős képviselet volt, ily módon a II. rendű vádlott aláírása azért kellett a szerződésre, hogy a szerződés érvényes és kifizethető legyen. A Gt. 29. § (3) bekezdése szerint a gazdasági társaságot a társaság vezető tisztségviselője, valamint cégvezetője (Gt. 32. §) írásban cégjegyzés útján képviseli. Ha törvény vagy a társasági szerződés másként nem rendelkezik, a vezető tisztségviselők és a cégvezető cégjegyzési joga – a pénzforgalmi számla feletti rendelkezés tekintetében is – önálló, az egyéb képviselők cégjegyzésének érvényességéhez pedig két képviseleti joggal rendelkező személy együttes aláírására van szükség. A társasági szerződés úgy is rendelkezhet, hogy meghatározott munkakört betöltő munkavállaló cégjegyzési joga önálló, valamint, hogy a vezető tisztségviselő, illetve a cégvezető valamelyik képviseletre feljogosított munkavállalóval együttesen jogosult a gazdasági társaság cégjegyzésére.

[137] A Gt. 30. § (2) bekezdése alapján a vezető tisztségviselők a gazdasági társaság ügyvezetését az ilyen tisztséget betöltő személyektől általában elvárható gondossággal – és ha e törvény kivételt nem tesz –, a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján kötelesek ellátni.

[138] II. rendű vádlott gazdasági vezérigazgató-helyettesként – akinek vezetői beosztásához kötődő feladatkörét az elsőfokú ítélet 11. oldalának harmadik bekezdése tartalmazza – felelt a 2009-es gazdasági év lezárásáért és az új, 2010-es üzleti év tervezéséért, a gazdasági társaság költségvetési tervezéséért is pénzügyi-számviteli feladatkörében, melynek részét képezte az államot illető adók és járulékok felmérése, tervezése és év közbeni figyelemmel kísérése is. Miután a ... egyesület kötendő szerződések a cég 1-et terhelő járulékfizetési kötelezettséget,

annak mértékét, annak csökkentésére irányulóan alapvetően érintette, ezért nem kétséges, hogy a szerződési tartalom is a II. rendű vádlott felelősségi körébe is tartozott, éppen a gazdasági társaság vagyonát érintő pénzügyi-számviteli feladatköre okán.

[139] A jelen ügyben az I. rendű és II. rendű vádlottak – a munkaszerződéseik alapján – együttes képviseleti joggal rendelkeztek, mely jogosultság nem szűkíthető le olyan szintre, hogy a II. rendű vádlottnak kizárólag a pénzügyi fedezetnek a rendelkezésre állását kellett igazolnia. Így jogellenes célra irányuló szerződést nyilvánvalóan nem írhatott alá pusztán amiatt, hogy annak fedezete rendelkezésre állna. Felelősség terheli így amiatt is, ha tud róla, hogy valójában olyan szerződést ír alá, amiből a kezelt vagyon tulajdonosát vagyoni hátrány éri. Megállapítható és nehezen fogadható el egy vezető beosztású személytől az, hogy a szerződés jelentős visszadátumozását nem észlelte, de még ennek elfogadása mellett is tudnia kellett, hogy az innovációs járulék terhére történik a kifizetés, ennek a feltétele pedig a 2009 évben történő teljesítés. Ebben az esetben pedig a teljesítés a már említett 2-9 nap alatt (ami magában foglalta a karácsonyi ünnepeket is) objektíve lehetetlen.

[140] Az elsőfokú bíróság ebben a körben kifejtett indokolását, amely meghatározta I. rendű és II. rendű vádlottak esetében – a II. rendű vádlott védőjének álláspontjával szemben – a bűnkapcsolati alakzatot, a harmadfokú bíróság osztja. Ami a társtettesi közreműködés tudati oldalát illeti, a társtettes tudatának a tettestárs által kifejtett elkövetési magatartás lényeges mozzanataira kell kiterjednie, amely nem azonos az elkövetés minden részletének ismeretével. A társtetesség törvényi fogalmának célja, hogy a bűncselekmény egészéért feleljenek azok is, akik saját magatartásukkal – tevésükkel, vagy mulasztásukkal – annak egy részét megvalósították.

[141] Mindeközben a bűnsegéd a bűncselekmény elkövetéséhez másnak nyújt segítséget, amellyel hozzájárul – előremozdítja, megkönnyíti – a tettes tényállásszerű magatartását. Társtetteshez kapcsolódó bűnsegélynél a bűnsegédi magatartásnak elegendő egy tettestárshoz kapcsolódnia, nem szükségképpen kell valamennyi társtettes elkövetési magatartását előmozdítania, ezért sincs jelentősége annak, hogy az elkövetői körből a II. rendű vádlott kivel és hogyan került vagy sem kapcsolatba.

[142] Jelen esetben mindkét vádlott tudta, hogy a szerződés érvényességéhez mindkettőjük aláírása szükséges, és azt is, hogy a másik az aláírását fogja adni. Ekként az egymás tevékenységének ismeretében kifejtett magatartásuk együttesen eredményezte a vagyoni hátrányt.

[143] Mindezen túlmutató más kérdés, hogy a II. rendű vádlott az, akinek sem saját, sem esetleg általa képviselt valamely más szervezet anyagi haszna, sem pedig jelentős szervező tevékenysége nem érhető tetten. Ezt azonban a büntetés kiszabása körében lehet értékelni.

[144] A III. rendű, a IV. rendű és az V. rendű vádlottak szerepével kapcsolatban elmondható, hogy mindhárom vádlott részt vett azon fiktív szerződések előkészítésében, amelyek a 20 millió forintot „újtára indították”. Ezen az alapon teljesen helytálló a III. rendű és a IV. rendű vádlottak tekintetében az elsőfokú bíróság által megtett azon megállapítás, miszerint az I. és II. rendű vádlottak cselekményét érdemben – büntetőjogilag értékelendő módon – segítették.

[145] Az III. rendű és a IV. rendű vádlottak nem voltak megbízva a cég 1 vagyonának kezelésével, ezért a – kezelésükre bízott vagyon, mint tényállási elem hiányában – a hűtlen kezelés büntetében fel sem merülhetett a tettesi elkövetésük. Mivel azonban ugyanazon cél érdekében végeztek nem csak pszichikai, hanem kifejezett fizikai tevékenységet – azért, hogy ezek a szerződések létrejöhessenek és a pénz elindulhasson a cég 1-től a ... egyesület irányába –, ezért bűnsegédek voltak, a bűncselekmény elkövetéséhez való szándékos segítségnyújtásuk a törvényben írt feltételeknek megfelelően meríti ki ezt az elkövetői alakzatot.

[146] Mindez azonban a III. rendű és IV. rendű vádlottakon kívül az V. rendű vádlottra is igaz.

[147] A harmadfokú bíróság által elfogadott tényállás alapján ugyanis egyértelmű munkamegosztás körvonalazódik a IV. rendű és az V. rendű vádlott viszonylatában; a IV. rendű vádlott elképzeléseit az V. rendű vádlott azok tényleges végrehajtásával váltotta valóra. Az V. rendű vádlott volt ugyanis, aki az I. rendű által 2009. november 24-én e-mailben megjelölt három kutatási téma alapján kitalálta a tanulmányok pontos (vádban is szereplő) címeit és megállapította az időtervet, személyesen megbeszélte a cég 1 és a ... egyesület szerződés részleteit I. rendű vádlottal, utasította személy 2-t, hogy a három szerződést nyomtassa ki 4-4 példányban és vigye el III. rendű, majd I. rendű vádlottnak aláírásra, ő küldte el az I. rendű vádlottnak a három teljesítési igazolást azzal, hogy azokat céges papírra kellene kinyomtatni, valamint kiadta feladatként tanú 2, tanú 3 és tanú 4 részére, hogy az arculati elemek beépítése után javítsák az általuk elkészített anyagokat, hogy azok nyomtathatók legyenek. Mindezzel a közreműködéssel az V. rendű vádlott a hűtlen kezelés elkövetésében segédkezett.

[148] A hűtlen kezelésben való közreműködés mellett e három vádlottat érintően külön vizsgálat tárgyát képezi, hogy a pénzösszeg megszerzése hogyan értékelhető. A III. rendű és IV. rendű vádlottak tekintetében sem a ... egyesület általi pénzszerzést rótták az elsőfokú bíróság – helyesen – pénzmosásként a vádlottak terhére, hanem ennek a pénzösszegnek a tovább utalását.

[149] A pénzmosás alapfeltétele, büntetendő cselekményből származó vagyon; a büntetőjogilag értékelendő magatartás pedig ennek eredetének, a vagyonon fennálló jognak, a vagyon helyének és ezek változásának elfedése, elleplezése.

[150] Jelen ügyben a pénzmosás onnan kezdődik, amikor a büntetendő cselekményből származó pénzösszeg már nem a valós – a szerződésben szereplő – felek között mozog, hanem olyan szervezetek között, amelyeknek az alapszerződéshez nincs közük. A fiktív szerződéssel érintett pénzösszeg cég 1 és ... egyesület közötti mozgását követően pedig ez a helyzet, hiszen már a ... egyesület szerződése szerinti alvállalkozók sem voltak ténylegesen alvállalkozók. Nem ők, hanem – a másodfokú bíróság által sem megváltoztatott tényállás szerint – IV. rendű vádlott érdekeltségébe tartozó cégcsoport alkalmazottai, tanú 4, tanú 3 és tanú 2 készítettek el ötletszerűen az I. rendű vádlott szóhasználatával „kutatási anyagnak látszó tárgyaknak” nevezett anyagokat, amelyek valamiféle tárgyi bizonyítékul akartak szolgálni arra, hogy a teljesítés mégis csak megtörtént.

[151] Az elsőfokú bíróság tehát ezt a további utalásban álló pénzmozgatást rótták a III. rendű és IV. rendű vádlottak terhére amellet, hogy értékelte az alaphűcselekményben való közreműködésüket is, mellyel a harmadfokú bíróság is egyetért, hiszen – a jelenleg hatályos törvényi minősítés szerint – a pénzmosás ezen alakzatát elkövetheti valaki a saját maga által elkövetett hűcselekmény tekintetében is, amelyben bűnsegédként vett részt. Ekként e vádlottak esetében a bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés és a pénzmosás halmazata valóságos.

[152] Az V. rendű vádlottnak – eltérően a III. rendű és a IV. rendű vádlottaktól – a cég 1 és a ... egyesület között megvalósult pénzmozgást követően azonban további, büntetőjogilag értékelhető szerepe nem volt. A tényállás szerint részt vett még a VI. rendű vádlottal – a pénz további sorsát illetően – történt egyeztetéseken, de ezt a tényállás konkrétumokban kifejezve nem részletezi, mint ahogy eredendően a vád sem. Önmagában egyeztetéseken való részvétel olyan, meg nem határozható tartalmú magatartás, amely alapján további bűnösség a pénzmosás tekintetében nem állapítható meg.

[153] Az a körülmény pedig, hogy az V. rendű vádlott bűnsegédletével is zajlott hűtlen kezelésből származó összeg ahhoz a céghez jutott, amelynek az V. rendű vádlott volt a szakmai igazgatója, legfeljebb a Btk. 399. § (4) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti – a korábban orgazdasággént büntetett bűncselekmény helyébe lépő – pénzmosásnak felelhetne meg; ami viszont nem követhető el a saját maga által elkövetett bűncselekmény vonatkozásában.

[154] Az V. rendű vádlott büntetőjogi felelőssége tehát kizárólag a bűnsegédként elkövetett hűtlen kezelés büntette vonatkozásában áll fenn.

[155] A VI. és VII. rendű vádlottak vonatkozásában a III. és IV. rendű vádlottakhoz hasonló a helyzet; olyan pénzösszeghez jutottak hozzá, amiről tudták, hogy a cég 1 bűncselekményből származó pénze (hiszen fiktív szerződések alapján került hozzájuk), és azokat utalták – ugyancsak valós jogcím nélkül – tovább. A bűnös tudattartam azon az alapon állapítható meg, hogy tisztában voltak azzal, hogy a rendelkezési joguk alatt álló céghez olyan pénzösszeg érkezett, amely nem illeti meg őket, az büntetendő cselekményből származik, nem volt arra valós jogcímük, hogy megkapják, de arra sem, hogy tovább utalják. Ez az a bizonyos eltitkolás, elleplezés – a tovább utalás folytán – ami kimeríti a pénzmosás tényállását.

[156] A VIII. rendű vádlott ugyancsak tudta, hogy bűncselekményből származó vagyont szerez meg. Az ő esetében merülhetne fel, hogy a pénzmosásnak az orgazdaságot felváltó Btk. 399. § (4) bekezdése szerinti esete valósult meg. A harmadfokú bíróság azonban az ő esetében sem tért el a többi vádlott kapcsán megállapított minősítéstől, mégpedig azon okból, hogy a VIII. rendű vádlott tudattartama is átfogta az egész pénzügyi folyamatot, tudta, hogy honnan származik a pénz, milyen módon és hova fogják azt tovább utalni, amíg a ... szövetséghez megérkezik, vagyis a pénz elleplezésben a VIII. rendű vádlott is részt vett.

[157] Ezért a VI-VIII. rendű vádlottak esetében sem a pénzösszegek megszerzése, hanem annál több, az eredetük elleplezése róható fel.

[158] Az elsőfokú bíróság az alkalmazandó jogszabály kérdésében helyesen alkalmazta a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján az elbíráláskor hatályos büntetőtörvényt. Álláspontja helytálló volt, az csupán a II. rendű vádlott tekintetében, a harmadfokú bíróság által kiszabott büntetésre tekintettel szorult megváltoztatásra.

[159] A II. rendű vádlotton kívül ugyanis valamennyi vádlott tekintetében az elbíráláskor hatályos jogszabály – a Btk. – alkalmazása eredményez enyhébb elbírálást, részben ugyanis a pénzmosás esetében – szemben a vele konkuráló orgazdaság egy évtől öt évig terjedő büntetési tételével – a büntetési tétel speciális alsó határának hiányára, részben a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb szabályaira tekintettel (4/2013. BK vélemény).

[160] Annak ellenére, hogy a harmadfokú bíróság túlnyomórészt osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját az alkalmazandó anyagi jogi jogszabályt érintően, mégsem eredményezett minden vádlott esetében az elsőfokú bírósággal azonos bűncselekményi minősítést.

[161] Ennek oka, hogy az elsőfokú bíróság elbírálásának időpontjához képest a másodfokú, illetve a harmadfokú bíróság általi elbírálás idejére is változott az anyagi jogi jogszabály.

[162] A büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvény 59. § c) és d) pontja 2021. január 1-jei hatálybalépéssel hatályon kívül helyezte a Btk. 379. §-át és az azt megelőző alcímét, amely az orgazdaságot – ezen névvel – önálló törvényi tényállásként szabályozta, egyúttal az orgazda jellegű elkövetési magatartásokat és az orgazdaság elkövetési tárgyait teljes egészében a Btk. 399. §-ában szabályozott pénzmosás alá vonta. Szó sincs arról, hogy a törvénymódosítás az orgazdaság, mint büntetendő cselekmény megszüntetésére vezetett volna, mindössze az eddig széttagolt szabályozást az átláthatóság és normavilágosság követelménye érdekében egységesítette a

jogalkotó, megteremtve a pénzmosás negyedik alapesetét, a kizárólag más alapbűncselekményéhez kapcsolódó, orgazda jellegű pénzmosást [Btk. 399. § (4) bekezdés].

[163] Az elkövetéskori vagy elbíráláskori anyagi jogi jogszabály alkalmazása szempontjából az elbírálás időpontja a rendes jogorvoslatban eljáró végső fórum elbírálásának időpontját jelenti, amely következtében – ha a bírósági eljárás idején az anyagi jogi jogszabály változik – az első fokon vagy másodfokon eljáró bíróság által alkalmazott elbíráláskori anyagi jogi jogszabály úgynevezett „köztes” jogszabállyá, a Btk. 2. §-a alkalmazásában irreleváns normává válik. Jelen esetben pedig ez történt, és ez vezetett arra, hogy annak ellenére, hogy az elsőfokú és a harmadfokú bíróság a bűnösség kérdésében egyező álláspontra jutott, az elkövetett bűncselekmények minősítésében részben, a III-IV. rendű vádlottak esetében az elsőfokú bíróságtól eltérően minősítette. Az V-VIII. rendű terheltek esetében pedig az eltérő minősítés indoka az orgazdaság helyébe lépő pénzmosás helyett a pénzmosás eltérő alakzatának megállapítása.

[164] A II. rendű vádlott tekintetében – a büntetés kiszabása körében kifejtendő érvek alapján – a Kúria elegendőnek találta pénzbüntetés kiszabását. Ehhez képest az elbíráláskor hatályos törvény által biztosított feltételes szabadság lehetősége – ami e vádlott esetében az elbíráláskori törvény választását kizárólagosan indokolta – közömbössé vált. A bűncselekmény elkövetését 2010. január 1. napját megelőzően befejező II. rendű vádlott esetében azonban a pénzbüntetés egy napi tételének összege az azonos napi tételszámok mellett jóval kedvezőbb az elkövetéskor hatályos törvény szerint [legkevesebb száz, legfeljebb húszezer forint – korábbi Btk. 2010. január 1. előtti szövege szerinti 51. § (2) bekezdés; szemben a hatályos Btk. 50. § (3) bekezdése szerinti legalább ezer, legfeljebb ötszázezer forinttal].

[165] A harmadfokú bíróság a fentiek alapján bűnösnek mondta ki

- I. rendű vádlottat társtettesként elkövetett a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő hűtlen kezelés büntetében,
- II. rendű vádlottat társtettesként elkövetett a korábbi Btk. 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő hűtlen kezelés büntetében,
- III. rendű és IV. rendű vádlottakat bűnsegédként elkövetett a Btk. 376. § (1) bekezdésbe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő hűtlen kezelés büntetében és a Btk. 399. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés szerint minősülő pénzmosás büntetében,
- V. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett a Btk. 376. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő hűtlen kezelés büntetében,
- VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű vádlottakat a Btk. 399. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés szerint minősülő pénzmosás büntetében.

[166] 5. A bűnösség Kúria általi – a másodfokú bírósággal szembeni – megállapításra tekintettel a jogkövetkezmények alkalmazásáról a harmadfokú bíróságnak kellett döntenie. Mindez azt jelenti, hogy a harmadfokú bíróság nem az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetéseket bírálta felül, hanem a büntetéskiszabási körülmények számbavétele és értékelés után, önállóan szabott ki büntetést, így tehát a büntetés kisebb fokú megváltoztatásának tilalma sem kötötte [Be. 617. §; Be. 605. § (2) bekezdés].

[167] A büntetés kiszabása körében értékelendő körülmények közül a leghangsúlyosabban figyelembe veendő körülmény, amely valamennyi vádlottat érinti és nagy nyomatékkel az enyhítés irányába mutat, az eljárás jelentős elhúzódása. Az eljárás elhúzódása – ami nem azonos az időmúlással – mértékének megállapításakor a bűncselekmény tárgyi súlyának kiemelkedő jelentősége van, és nem vitás, hogy az ügy tárgyát képező vagyoni hátrány mértékére tekintettel, még a vádlottak számát figyelembe véve sem volt indokolt az, hogy a

büntetőeljárás 12 évig elhúzódott. E körülmény pedig alapjaiban határozta meg valamennyi vádlottal szemben a szankciókiszabást.

[168] Az enyhítő körülmények körét bővíti és ugyancsak nagy nyomatékkal bír valamennyi vádlott személyét érintően a büntetlen előélet, mely nyomatékát külön fokozza az a körülmény, hogy a – VI. rendű vádlotton kívül – a vádlottakkal szemben a jelen eljárás több mint egy évtizede alatt további büntetőeljárás nem indult, életvitelük a társadalmi elvárásoknak megfelelő. Ugyancsak valamennyi vádlott tekintetében, bár a mértékére tekintettel kisebb nyomatékkal, de enyhítő körülményként értékelendő a kár részbeni megtérülése.

[169] A személyi körülmények körében a kiskorú gyermekek eltartásól való gondoskodás I. rendű, II. rendű, IV. rendű, V. rendű és VI. rendű vádlott esetében, a megromlott egészségi állapot a III. rendű vádlott esetében értékelendő személyi körülmény.

[170] Az enyhítő körülmények körében az I. rendű vádlott tekintetében külön, további nyomatékos enyhítő körülmény a versenysportban elért kiemelkedő szakmai múlt és eredmények, valamint a társadalmi szervezetekben, a közérdekében, tartósan, ingyenesen végzett tevékenysége.

[171] A bűnösségi körben a vagyon elleni bűncselekmény elkövetői alakzata, a bűnsegédi minőség a III. rendű, a IV. rendű. és az V. rendű vádlott tekintetében enyhítő körülmény.

[172] Mindezekkel szemben valamennyi vádlott esetében súlyosító körülményként kell értékelni a bűncselekmény vezető beosztás felhasználásával való elkövetését, a vagyon elleni bűncselekmények és a pénzmosás bűncselekményének az országosan tartós jellegű elszaporodottságát.

[173] További súlyosító körülmény az I. rendű, a IV. rendű és a VIII. rendű vádlottak tekintetében a bűncselekmény elkövetésében betöltött kezdeményező-vezető szerep, a IV. rendű vádlott esetében a logisztikai és az egyes cégeket összekötő szerep is, valamint az I. rendű és a II. rendű vádlottak esetében a társtettesi bűnkapcsolat.

[174] A fenti bűnösségi körülményekre tekintettel a harmadfokú bíróság a Be. 564. § (1) bekezdése alapján – a III. rendű és IV. rendű vádlottak esetében a Btk. 81. § (1) és (3) bekezdésére is figyelemmel halmazati – büntetést szabott ki, és a vádlottakat – a II. rendű vádlott kivételével – a Btk. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján szabadságvesztés büntetésre ítélte.

[175] A Kúria a szabadságvesztés mértékének megállapításakor különös figyelemmel volt a büntetéskiszabási körülményekre, így az enyhítő körülmények túlsúlyára és jelentőségére, különös tekintettel az eljárás elhúzódására. Ez pedig alapot adott a Btk. 80. § (2) bekezdésben meghatározott középértéktől (ami az I. rendű és V. rendű vádlottak esetében 3 év, a III. rendű és IV. rendű vádlottak esetében 4 év 3 hónap, a VI-VIII. rendű vádlottak esetében 2 év 7 hónap 15 nap) való jelentős eltérésre.

[176] A büntetési tétel I. rendű, II. rendű és V. rendű vádlott tekintetében egy évtől öt évig, a III. és IV. rendű vádlottak esetében egy évtől hét év hat hónapig, a VI-VIII. rendű vádlottakat érintően 3 hónaptól 5 évig terjedő szabadságvesztés. A bűnösségi körülményekből kiindulva, az eljárás elhúzódásának megfelelő ellentételezéseként az I. rendű vádlott és – a halmazatra, valamint a vezető szerepre figyelemmel – a IV. rendű vádlott tekintetében a büntetési tétel törvényi minimumával egyező mértékben volt indokolt a büntetés kiszabása. Ehhez arányosítva a többi, szabadságvesztéssel sújtott vádlott közül a III. rendű és az V. rendű vádlott büntetésének mértékét – előbbi esetében még a halmazat ellenére is, a nyomatékos enyhítő körülmények alapján – mód volt a törvényi minimum alá szálló tartamban megállapítani a Btk. 82. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés d) pontjának alkalmazásával, míg a

VI-VIII. rendű vádlottak tekintetében a szabadságvesztés mértéke a generális minimumhoz közelít.

[177] A szabadságvesztésre ítélt vádlottak büntetőeljárás előtti és az azóta is társadalmilag elfogadott életvitele és büntetlen előélete – figyelemmel a rendkívüli időmúlásra is – alapot ad annak megállapítására, hogy a büntetés célja a szabadságvesztés büntetés végrehajtása nélkül is elérhető. Ezért a harmadfokú bíróság a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján, a (2) bekezdés szerinti tartamban – valamennyi vádlottal szemben a kiszabott szabadságvesztés mértékével arányosan – próbaidőre felfüggesztette a szabadságvesztés végrehajtását.

[178] A harmadfokú bíróság a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontján alapján állapította meg a szabadságvesztésre ítélt vádlottak tekintetében – a büntetés végrehajtásának elrendelése esetén – a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

[179] A Btk. 35. § (1) bekezdése szerint, ha a bíróság szabadságvesztést szab ki, annak végrehajtását fogházban, börtönben vagy fegyházban rendeli végrehajtani.

[180] A Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata börtön, ha azt büntett miatt szabták ki. A Btk. 35. § (2) bekezdése ugyanakkor lehetőséget ad a végrehajtási fokozat törvény által előírt fajtájától való eggyel enyhébb vagy szigorúbb fokozattól való eltérésre a büntetés kiszabásánál irányadó körülményekre tekintettel.

[181] A harmadfokú bíróság azonban a III. rendű vádlott kivételével – szemben az elsőfokú bíróság döntésével – nem látott indokot az törvénynél enyhébb végrehajtási fokozat megállapítására. A rendkívüli időmúlás tényét más, a büntetésben tett engedményekkel lehet és kell is megjeleníteni, az enyhébb végrehajtási fokozat alkalmazásának kizárólag a többi vádlottnál jóval idősebb és jelentős egészségi problémákkal küzdő III. rendű vádlott esetében van helye, éppen ezen személyi körülményekre tekintettel.

[182] A harmadfokú bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát – a III. rendű vádlott kivételével – a Btk. 37. § (2) bekezdés a) pontja alapján börtönben, a III. rendű vádlott esetében a Btk. 35. § (2) bekezdése alapján fogházban állapította meg.

[183] A harmadfokú bíróság Btk. 50. § (2) bekezdésének kogens rendelkezése alapján a szabadságvesztésre ítélt valamennyi vádlottat – szemben az elsőfokú bíróság egyes vádlottak tekintetében meghozott ilyen döntésével – a törvényi feltételek fennállása miatt pénzbüntetésre is ítélte, miután a bűncselekményt haszonszerzés céljából követették el és megfelelő jövedelemmel vagy vagyonnal is rendelkeznek. A Btk. 50. § (1) és (3) bekezdésében meghatározott keretek szerint kiszabott pénzbüntetés mértéke arányos a vádlottak szabadságvesztés-büntetésének mértékével, a napi tételek száma a bűnösségi körülményekhez, az egy napi tétel összege a személyi és vagyoni körülményekhez igazodik, míg a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre való átváltoztatása a Btk. 51. § (1) bekezdésén alapul.

[184] A Kúria a II. rendű vádlott tekintetében, a büntetés kiszabása körében a már hivatkozott bűnösségi körülményeken túl azt emeli ki, hogy az ügy tárgyát képező cselekményben a II. rendű vádlott bűnösségének foka a legkisebb, ezért esetében a korábbi Btk. 87. § (1) és (2) bekezdés d) pontja szerinti enyhítő rendelkezés alkalmazásával a harmadfokú bíróság a korábbi Btk. 38. § (1) bekezdés 3. pontja szerinti pénzbüntetést szabta ki. A pénzbüntetés mértékének megállapításakor, a korábbi Btk. 51. §-a alapján a bűnösségi körülmények alapján határozta meg a pénzbüntetés napi tételeinek a számát, míg a II. rendű vádlott vagyoni és személyi körülményei alapján az egy napi tételre jutó összegét és a korábbi Btk. 52. §-ának megfelelően rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre való átváltoztatásáról.

[185] Az ügyészi indítványban foglaltakkal szemben a jelen esetben előállott időmúlás mértéke, az enyhítő körülmények száma és jellege, valamint nyomatékuk mértéke nem indokolta a foglalkozásról eltiltás alkalmazását az I. rendű, a II. rendű, a IV. rendű és a VII. rendű vádlottak esetében; ugyanakkor alapot adott valamennyi szabadságvesztésre ítélt vádlott esetében az előzetes mentesítés alkalmazására, amelyet a harmadfokú bíróság a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatban megfogalmazott alkotmányos követelményre tekintettel is vizsgált.

[186] A Btk. 102. § (1) bekezdése alapján – ahogyan arra az elsőfokú bíróság is utalt – a vádlottak büntetlen előélete, az eljárás elhúzódása, a büntetőeljárást megelőző és az azóta sem kifogásolható életvitelük alapján a harmadfokú bíróság a vádlottakat előzetes mentesítésre érdemesnek találta.

[187] 6. A harmadfokú bíróság az eljárás során a szakértői vélemény beszerzésével felmerült bűnügyi költségek megfizetésére a Be. 574. § (1) bekezdése és (4) bekezdésének zárásmondata alapján az I-VIII. rendű vádlottakat egyetemlegesen kötelezte, míg a IV. rendű vádlott kirendelt védői díjával felmerült bűnügyi költségről a hivatkozott törvényhely első mondata szerint akként rendelkezett, hogy azt a IV. rendű vádlott külön viseli.

[188] 7. A másodfokú bíróság ítéletének egyéb – az elsőfokú ítéletnek a lefoglalás megszüntetésére vonatkozó rendelkezését helybenhagyó – rendelkezése törvényes, azt a harmadfokú bíróság nem érintette, ugyanakkor a rendelkezésre álló ügyiratok tartalma alapján pontosította a IV. és VI. rendű vádlottak tévesen írt személyi adatait.

[189] **IV.** A harmadfokú bíróság a fentebb írtakra figyelemmel a másodfokú bíróság ítéletét I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű vádlottak tekintetében a Be. 624. § (1)-(2) bekezdései alapján megváltoztatta, míg egyebekben a másodfokú ítéletet a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

Budapest, 2021. december 9.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Sebe Mária s.k. bíró

A Fővárosi Ítéltábla 1.Bf.100/2020/21. számú ítélete a Kúria Bhar.II.495/2021/41. számú ítéletében foglalt változtatásokkal I. rendű, II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű vádlottak vonatkozásában 2021. december 9. napján jogerős és – az I. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés kivételével – végrehajtható.

Budapest, 2021. december 9.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke